

***Fondul de Garantare a Depozitelor
în Sistemul Bancar***

BULETIN SEMESTRIAL

Anul I, nr. 1

1/2006

BULETIN SEMESTRIAL

Semestrul I 2006

NOTĂ

Redactarea a fost finalizată la data de 9 octombrie 2006.

Datele statistice provin de la Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, Banca Națională a României și Institutul Național de Statistică.

Redactarea finală și tehnoredactarea buletinului au fost realizate de Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar.

Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

*Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar
Aleea Negru Vodă nr. 4-6, cod 030775, București
tel: 021/3230890; fax: 021/3230659
e-mail: office@fgdb.ro
www.fgdb.ro*

CUVÂNT-ÎNAINTE

Lansarea unui buletin semestrial al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar are loc într-un moment deosebit în existența instituției noastre, 2006 fiind anul care marchează un deceniu de la înființarea schemei de garantare a depozitelor din România.

Scopul principal al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar este garantarea depozitelor deținute de către persoane fizice și persoane juridice la instituțiile de credit participante la schema de garantare și efectuarea plăților sub forma compensațiilor, potrivit condițiilor și limitelor stabilite de lege, în cazul în care o instituție de credit intră în faliment.

Buletinul se adresează tuturor celor interesați de problematica depozitelor garantate, Fondul propunându-și să prezinte semestrial analize în acest domeniu, cu accent pe evoluția economisirii populației. În acest scop, demersurile noastre au în vedere inclusiv colaborarea cu firme specializate de sondare a opiniei publice în vederea realizării unor studii de piață privind comportamentul, factorii de influență, evoluția și perspectivele economisirii.

Ne exprimăm speranța că informațiile puse la dispoziție prin intermediul acestui buletin vor oferi o imagine de ansamblu a evoluției depozitelor aflate în evidența instituțiilor de credit și raportate Fondului, a procesului de economisire și, totodată, vor constitui un mijloc de cunoaștere a activității specifice Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar.

Alexandru Matei

Director

CUPRINS

1. Scurt istoric	7
1.1. Evoluția cadrului legislativ	7
1.2. Creșterea complexității activității Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar	12
2. Instituții de credit participante la schema de garantare a depozitelor	18
3. Situația financiară a Fondului	20
4. Situația depozitelor înregistrate în evidențele instituțiilor de credit	23
4.1. Volumul total al depozitelor	23
4.2. Volumul depozitelor garantate	25
4.2.1. Depozitele garantate ale persoanelor fizice, evoluția, factorii de influență și tendințele economisirii	27
4.2.2. Depozitele garantate ale persoanelor juridice	36
4.3. Depozitul mediu garantat	37
4.4. Numărul titularilor de depozite garantate	38
5. Gradul de acoperire a expunerii Fondului	42

6. Rezultatele studiului de piață realizat de Metro Media Transilvania pentru Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar cu privire la comportamentul, factorii de influență, evoluția și perspectivele economisirii	44
6.1. Aspecte generale	44
6.2. Percepția sistemului bancar	47
6.3. Comportamente, evoluții și tendințe ale economisirii	51
6.4. Comportamente de utilizare a produselor și serviciilor bancare	62
6.5. Garantarea depozitelor bancare	67
6.6. Surse de informare	71
6.7. Venituri și cheltuieli	74
Anexa nr. 1. Lista depozitelor negarantate	76
Anexa nr. 2. Lista instituțiilor de credit participante la schema de garantare a depozitelor la 30 iunie 2006	77
Anexa nr. 3. Evoluția trimestrială a numărului titularilor de depozite garantate și a depozitelor persoanelor fizice și persoanelor juridice în perioada 30 iunie 2005 – 30 iunie 2006	79
Anexa nr. 4. Situația centralizată a depozitelor garantate și negarantate și a numărului de titulari la instituțiile de credit la 30 iunie 2006	80

1. Scurt istoric

1.1. Evoluția cadrului legislativ

Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, prin misiunea și rolul său, este o componentă importantă a asigurării stabilității sistemului bancar din România.

Existența mecanismului de garantare a rambursării depozitelor la instituțiile de credit sub forma compensațiilor este de natură să limiteze riscul de sistem pe care l-ar putea genera încetarea activității unei bănci.

Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar (Fondul) a apărut pe fondul înrăutățirii situației sistemului bancar prin apariția primelor semnale de criză. Înființarea sa, în septembrie 1996, a reprezentat **una din măsurile primei etape a reformei bancare**, plasată în timp în perioada 1990-1997. Pe de altă parte, implementarea schemei de garantare a depozitelor a constituit una din condiționalitățile Acordului cu privire la Împrumutul de ajustare a sectorului financiar și al întreprinderilor - FESAL - încheiat între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în ianuarie 1996.

La momentul apariției Fondului exista deja un **cadru legal general** cu privire la necesitatea înființării schemelor de garantare a depozitelor, respectiv **Directiva 94/19/EC a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 30 mai 1994 privind schemele de garantare a depozitelor**, ale cărei cerințe au fost avute în vedere la stabilirea cadrului legal al schemei de garantare a depozitelor din România.

Fondul a fost înființat în baza **Ordonanței Guvernului nr. 39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar**, aprobată cu unele modificări și completări prin Legea nr. 88/1997, fiind constituit ca persoană juridică de drept public.

Scopul inițial al Fondului era **garantarea rambursării depozitelor** constituite la societățile bancare, inclusiv la sucursalele băncilor străine, de către deponenții **persoane fizice**.

Prima ședință a Consiliului de administrație al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar a avut loc în data de 27 septembrie 1996.

Consiliul de administrație al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar era format din șapte membri, respectiv trei membri numiți de Banca Națională a României, inclusiv președintele Consiliului de administrație, doi membri numiți de Asociația Română a Băncilor, un membru numit de Ministerul Finanțelor Publice și un membru numit de Ministerul Justiției. Aceeași componență a Consiliului de administrație se menține și în prezent.

În anii 1999 și 2000, cadrul legal al Fondului a fost îmbunătățit prin modificarea anumitor prevederi, inclusiv a celor referitoare la contribuțiile datorate de către bănci. De asemenea, având în vedere resursele limitate ale Fondului la momentul intrării în faliment a Bankcoop și Băncii Internaționale a Religiilor în cursul anului 2000, Banca Națională a României a deschis două linii de credit în sumă totală de 3.500 miliarde lei vechi în favoarea Fondului (în aprilie și, respectiv, octombrie 2000). Cele două credite au fost rambursate integral, ultimele rate, împreună cu dobânzile aferente, fiind plătite în cursul anului 2005.

Pe parcursul funcționării Fondului, s-a pus problema atribuirii acestuia a unui rol activ pe linia activității de lichidare a instituțiilor de credit, precum și a alinierii integrale a prevederilor existente în legislația Fondului la cele ale Directivei comunitare privind schemele de garantare a depozitelor, ca o cerință a integrării României în Uniunea Europeană.

Prin legea de aprobare a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2001**, prin care s-au adus îmbunătățiri legislației privind procedura falimentului instituțiilor de credit, s-a prevăzut că **Fondul poate fi desemnat ca lichidator la instituțiile de credit intrate în faliment.**

În baza acestor prevederi, Fondul a fost desemnat, **în cursul anului 2002**, în calitate de lichidator la două bănci intrate în faliment, respectiv Banca Română de Scont și Banca Turco-Română, activitatea de lichidare devenind a doua componentă importantă a activității Fondului.

Tot în anul 2002, în baza unor prevederi specifice, în schema de garantare a depozitelor a fost inclusă prima rețea de cooperative de credit autorizată de Banca Națională a României, respectiv CREDITCOOP.

Legea nr. 485/2003 pentru modificarea și completarea Legii bancare nr. 58/1998 introduce prevederi noi legate de posibilitatea desemnării Fondului ca administrator special la instituții de credit, respectiv ca unic lichidator în cazul în care lichidarea unei instituții de credit are loc la inițiativa acționarilor sau când Banca Națională a României dispune dizolvarea urmată de lichidarea instituției de credit în cauză.

Totodată, în **Ordonanța Guvernului nr. 10/2004 privind falimentul instituțiilor de credit**, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 278/2004, ordonanță prin care se abrogă Legea nr. 83/1998 privind procedura falimentului instituțiilor de credit, se menține prevederea referitoare la posibilitatea desemnării Fondului ca lichidator al instituțiilor de credit intrate în faliment. De asemenea, în situația în care Fondul este desemnat administrator special la o instituție de credit pentru care va fi introdusă cererea pentru deschiderea procedurii falimentului, Fondul va exercita în continuare și atribuțiile administratorului interimar pentru perioada cuprinsă între momentul depunerii cererii și data numirii lichidatorului.

Pentru includerea unor astfel de modificări privitoare la Fond – din legea privind activitatea bancară și legea falimentului instituțiilor de credit – și în vederea alinierii integrale a legislației Fondului la Directiva comunitară, cadrul legislativ al acestuia a fost modificat și completat prin **Legea nr. 178/2004**, intrată în vigoare începând cu a doua jumătate a aceluiași an, care a adus următoarele modificări principale:

- lărgirea sferei de garantare prin includerea în schema de garantare atât a tuturor instituțiilor de credit, cât și a depozitelor persoanelor juridice la acestea;
- restrângerea bazei de calcul a contribuției instituțiilor de credit de la volumul total al depozitelor la cel al depozitelor care intră în categoria celor garantate, prin excluderea din baza de calcul a contribuției a depozitelor negarantate;
- majorarea graduală a plafonului de garantare pe deponent garantat de la echivalentul în lei al sumei de 6.000 euro în cel de-al doilea semestru al anului 2004 până la echivalentul în lei al sumei de 20.000 euro începând cu anul 2007;
- reducerea cotei contribuției anuale datorate Fondului de către instituțiile de credit de la 0,8 la sută în anul 2004 la 0,5 la sută în anul 2005, pentru următorii doi ani prevăzându-se în continuare o diminuare graduală anuală cu câte 0,1 puncte procentuale;
- diversificarea formelor de investire a resurselor financiare ale Fondului, prin adăugarea la plasamentele în titluri de stat a celor în depozite, certificate de depozit și alte instrumente financiare ale instituțiilor de credit, iar începând cu data aderării României la Uniunea Europeană prin includerea și a titlurilor de stat emise de statele membre ale Uniunii Europene, a titlurilor emise de băncile centrale ale acestora și a titlurilor emise de Trezoreria Statelor Unite ale Americii;
- alinierea la prevederile din legislația internă cu privire la calitățile atribuite Fondului;

- conferirea de noi responsabilități Băncii Naționale a României cu privire la funcționarea Fondului.

În anul 2005 a avut loc o nouă modificare a legislației Fondului prin **Legea nr. 238/2005** prin care s-a urmărit:

- flexibilizarea și diversificarea politicii de investire a resurselor financiare ale Fondului;
- simplificarea procedurilor de declarare de către titularii de conturi cu privire la încadrarea depozitelor acestora în categoria celor garantate ori negarantate. În legătură cu acest ultim aspect, a fost eliminată obligativitatea declarării de către titularii persoane fizice, în timp ce în cazul titularilor persoane juridice aceasta a fost limitată la întreprinderile mici și mijlocii și la celelalte persoane juridice care nu se încadrează în categoriile din lista depozitelor persoanelor excluse de la garantare.

Având în vedere stabilitatea sistemului bancar din România în perspectiva următorilor ani și ținând cont de dimensiunea resurselor financiare ale Fondului, s-a conturat ideea posibilității reducerii efortului financiar al instituțiilor de credit participante la constituirea resurselor financiare ale Fondului.

În acest sens, **în cursul anului 2005, Fondul a fost inclus în Programul „Convergență”**, derulat sub egida Băncii Mondiale și susținut financiar printr-un grant acordat de Ministerul Economiei și Finanțelor din Italia, program în cadrul căruia Fondul a solicitat asistență în vederea determinării nivelului optim al cotei contribuției anuale a instituțiilor de credit, precum și al raportului dintre resursele sale financiare și volumul depozitelor garantate din sistemul bancar. Studiul a fost efectuat de o echipă de experți implicați în cadrul Programului „Convergență”, în colaborare cu specialiști ai schemei de garantare a depozitelor bancare din Italia – Fondo Interbancario di Tutela dei Depositi (FITD), pe parcursul unei perioade de circa nouă luni de zile. Printre altele, concluziile studiului întreprins au confirmat faptul că sistemul bancar din România se caracterizează printr-o stare de sănătate și performanță bune, evidențiate de un înalt nivel de adecvare a capitalului și al indicatorilor de profitabilitate și lichiditate, în condițiile exercitării unei supravegheri bancare corespunzătoare cerințelor moderne și standardelor internaționale.

Ca urmare a prezentării recomandărilor și concluziilor finale ale studiului de către experții străini, în luna ianuarie 2006, instituțiile române implicate, respectiv Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, Asociația Română a Băncilor și Banca Națională a României, au convenit asupra schimbării politicii de finanțare a Fondului. Aceasta s-a concretizat prin propunerea de a implementa o formulă mixtă de finanțare constând în

reducerea cotelor contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit participante la Fond, concomitent cu suplimentarea resurselor financiare ale acestuia prin acordarea de către instituțiile de credit a accesului Fondului la linii de credit stand-by anuale astfel încât resursele proprii plus creditele respective să asigure un nivel adecvat al gradului-țintă de acoperire a expunerii sale, calculat ca raport între volumul resurselor financiare necesare ale Fondului și suma totală a depozitelor garantate.

În vederea schimbării politicii de finanțare a Fondului, cele trei instituții implicate au întreprins demersurile necesare în vederea promovării unui proiect de ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea legii de funcționare a Fondului.

În acest sens, a fost adoptată **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23 din 22 martie 2006** pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, ordonanță de urgență aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 280 din 6 iulie 2006.

În conformitate cu prevederile ordonanței de urgență, pentru anul 2006, având în vedere resursele financiare ale Fondului și necesitatea atingerii unui grad-țintă de acoperire a expunerii stabilit la 2,3 la sută, cota contribuției anuale a instituțiilor de credit la Fond a fost redusă la jumătate, respectiv de la 0,4 la sută la 0,2 la sută, iar fiecare instituție de credit a acordat Fondului câte o linie de credit stand-by a cărei sumă a fost determinată în raport cu ponderea depozitelor garantate ale clienților instituției de credit în totalul depozitelor garantate de Fond la 31 decembrie 2005.

Suma totală a liniilor de credit stand-by pentru anul 2006, care vor putea fi accesate numai în cazul falimentului unei instituții de credit, se ridică la echivalentul în lei al sumei de 150 milioane euro, respectiv 528,15 milioane lei, la cursul de schimb din 31 martie 2006. Liniile de credit sunt valabile până la data de 28 februarie 2007, excepție făcând cele acordate de sucursalele din România ale instituțiilor de credit având sediul central în state membre ale Uniunii Europene pentru care data expirării, conform legii, este data aderării României la Uniunea Europeană în cazul în care aceasta va fi anterioară datei de 28 februarie 2007.

Pentru **anul viitor**, legea de funcționare a Fondului prevede o nouă reducere la jumătate a cotei contribuției anuale a instituțiilor de credit, aceasta ajungând astfel la 0,1 la sută din totalul depozitelor garantate.

Începând cu anul 2008, Fondul va stabili, în aplicarea prevederilor legale, gradul-țintă de acoperire a expunerii, în funcție de care va calcula anual cota

contribuției instituțiilor de credit, precum și suma totală a liniilor de credit stand-by, pe care le va supune aprobării Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României. În stabilirea acestor indicatori se va urmări menținerea unei bune capitalizări a schemei de garantare a depozitelor, cerință deosebit de importantă pentru realizarea scopului fundamental al Fondului, ceea ce contribuie la păstrarea și creșterea încrederii deponenților în sistemul bancar și, implicit, la menținerea stabilității financiare a acestuia.

Reducerea efortului financiar al instituțiilor de credit participante la Fond are consecințe favorabile asupra procesului de economisire prin diminuarea costurilor aferente operațiunilor desfășurate de instituțiile de credit, diminuare care ar putea să constituie o premisă a creșterii dobânzilor bonificate de acestea pentru depozitele atrase.

1.2. Creșterea complexității activității Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar

Ca urmare a modificării cadrului legislativ cu privire la funcționarea schemei de garantare a depozitelor, **scopul Fondului a fost extins.**

Scopul fundamental al Fondului îl constituie garantarea, în condițiile și în limitele stabilite prin lege, a depozitelor persoanelor fizice și persoanelor juridice la instituțiile de credit. Dacă inițial activitatea Fondului se rezuma doar la garantarea depozitelor persoanelor fizice, **începând cu cea de-a doua jumătate a anului 2004**, ca urmare a modificărilor aduse prin lege, scopul Fondului a fost lărgit atât prin **extinderea garantării și asupra depozitelor persoanelor juridice, cât și prin includerea în sfera de activitate a Fondului a activităților de administrare specială, administrare interimară și lichidare la instituții de credit.** Modul de desemnare a Fondului în calitate de administrator special, administrator interimar ori lichidator la instituții de credit, precum și activitatea acestuia în astfel de calități sunt cele stabilite de lege.

În ceea ce privește garantarea depozitelor, Fondul garantează depozitele deținute atât de persoane fizice, cât și juridice, rezidente și nerezidente, în lei și în valută convertibilă. Sunt **excluse de la garantare*** depozitele persoanelor aflate în relații speciale cu instituția de credit, depozitele instituțiilor de credit, ale instituțiilor financiare și ale societăților de asigurare-reasigurare, inclusiv

* **Anexa nr. 1** – Lista depozitelor negarantate

ale intermediarilor în asigurări, depozitele organismelor de plasament colectiv, ale fondurilor de pensii, ale autorităților publice centrale și locale, precum și depozitele regiilor autonome, companiilor naționale, societăților comerciale, altele decât cele din categoria întreprinderilor mici și mijlocii. De asemenea, nu sunt garantate depozitele nenominative, cele rezultate din tranzacții pentru care au fost pronunțate hotărâri judecătorești definitive de condamnare pentru infracțiunea de spălare de bani, datoriile de natură obligatară, precum și obligațiile ce izvorăsc din acceptate proprii și bilete la ordin emise de instituția de credit.

În cazul în care pentru o instituție de credit participantă la schema de garantare a depozitelor se deschide procedura falimentului, **Fondul plătește compensații deponenților garantați**, persoane fizice și persoane juridice, ai acelei instituții de credit în limita plafonului de garantare, indiferent de moneda de constituire a depozitului ori de numărul depozitelor. Plafonul de garantare reprezintă nivelul maxim al garantării pe deponent, stabilit conform legii.

De la înființarea sa, Fondul a efectuat, în condițiile prevăzute de lege, plăți de compensații **în sumă totală de 512.209,65 mii lei** pentru despăgubirea deponenților persoane fizice ai unui număr de șase bănci care au intrat în faliment în perioada 1999-2003, respectiv Banca „Albina”, Bankcoop, Banca Internațională a Religiilor, Banca Română de Scont, Banca Turco-Română și Banca „Columna” (tabelul 1.1). Aceasta din urmă este, de altfel, și ultima dintre băncile în faliment față de deponenții cărora Fondul avea obligații de plată, termenul final de plată a compensațiilor fiind luna mai 2006.

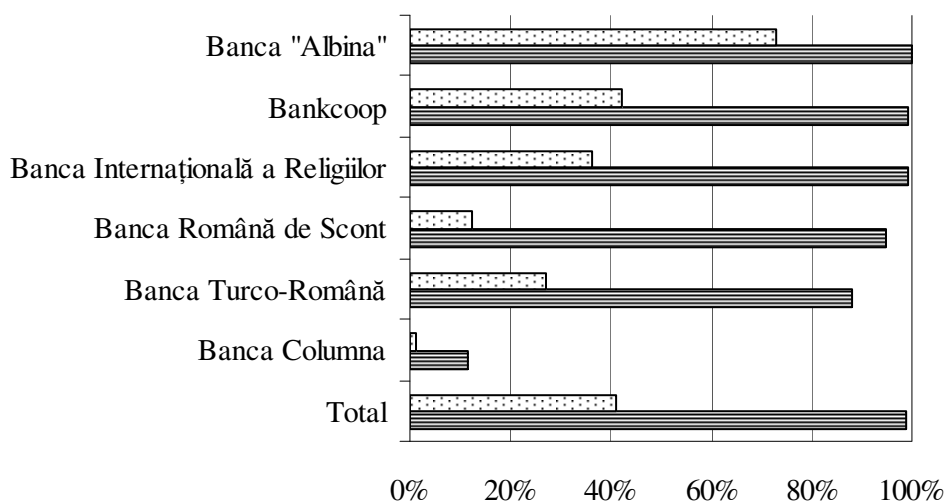
Tabel 1.1. Situația plăților de compensații

Nr. crt.	Banca în faliment	Anul intrării în faliment	Plăți de compensații	
			Nr. deponenți	Suma (mii lei)
0	1	2	3	4
1.	Banca „Albina”	1999	24.461	36.056,49
2.	Bankcoop	2000	197.252	273.236,06
3.	Banca Internațională a Religiilor	2000	102.787	186.149,27
4.	Banca Română de Scont	2002	229	873,10
5.	Banca Turco-Română	2002	2.724	15.877,97
6.	Banca „Columna”	2003	2	16,76
Total:			327.455	512.209,65

Compensațiile plătite de Fond reprezintă 98,8 la sută din suma totală înscrisă în listele de plată, pentru un număr de 327.455 deponenți persoane fizice, restul de 1,2 la sută din suma totală corespunzând unui număr de 470.255 deponenți care nu și-au ridicat sumele cuvenite (sume de valoare foarte mică).

Comparativ cu sumele totale de compensații și numărul total de persoane fizice înscrise în listele de plată, situația pe bănci a plăților de compensații se prezintă în graficul următor.

Grafic 1.2.1: Plata compensațiilor la băncile în faliment

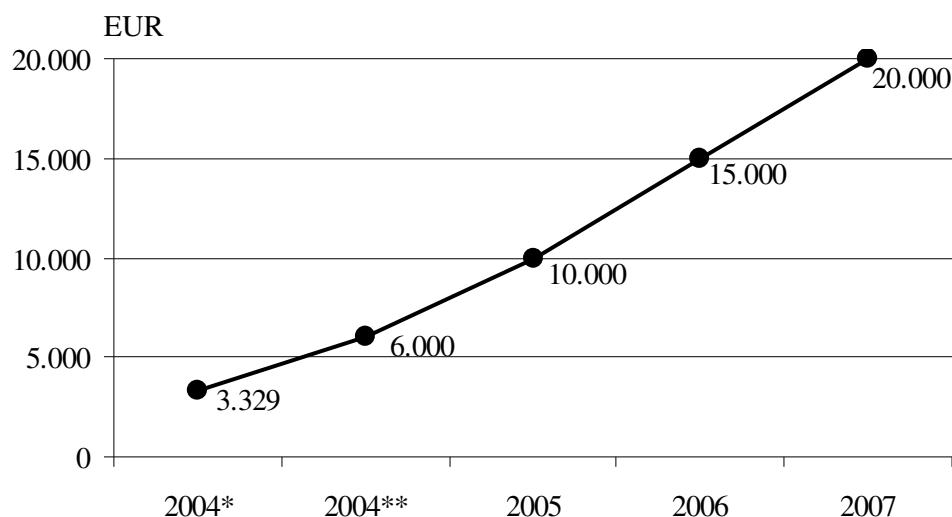

▨ % plăți efective de compensații ▩ % deponenți care au solicitat plata compensațiilor

Trebuie subliniat faptul că plata compensațiilor s-a efectuat fără probleme și nu au existat situații conflictuale, litigii sau alte dificultăți semnificative în relațiile cu deponenții îndreptățiți la compensații sau cu instituțiile de credit mandatate de Fond să efectueze plata compensațiilor.

Plafonul de garantare pe deponent, stabilit inițial la suma de 10 milioane lei vechi, a avut o evoluție crescătoare deoarece până în semestrul II 2004 a fost indexat semestrial cu indicele prețurilor de consum.

Din anul 2004, plafonul de garantare a cunoscut o **creștere semnificativă**, de la echivalentul în lei al sumei de aproximativ 3.300 euro în primul semestru al anului fiind prevăzut a ajunge la echivalentul în lei al sumei de 20.000 euro începând cu 1 ianuarie 2007, acesta fiind nivelul minim stipulat în Directiva 94/19/EC a Parlamentului European și Consiliului Uniunii Europene privind schemele de garantare a depozitelor.

Grafic 1.2.2: Evoluția plafonului de garantare

* în semestrul I al anului 2004

** în semestrul II al anului 2004

În anul 2006, plafonul de garantare este egal cu echivalentul în lei al sumei de 15.000 euro*. Potrivit raportărilor făcute de instituțiile de credit **la 30 iunie 2006, 99,04 la sută din numărul total al deponenților garantați aveau depozite garantate integral**. Astfel, în situația ipotetică în care o instituție de credit ar intra în faliment în cursul acestui an, aproape toți deponenții garantați, persoane fizice și juridice, ar beneficia de compensații care ar acoperi integral valoarea depozitelor constituite.

Așa cum s-a precizat anterior, pe lângă garantarea depozitelor, **Fondul desfășoară și o activitate de lichidare la instituții de credit**.

Începând cu anul 2002, Fondul este lichidator la două bănci intrate în faliment, respectiv **Banca Română de Scont și Banca Turco-Română**.

În perioada scursă de la data declanșării falimentului celor două bănci, Fondul a desfășurat activitatea specifică aplicării procedurii de faliment. Activitatea Fondului în calitate sa de lichidator s-a circumscris îndeplinirii atribuțiilor lichidatorului prevăzute de legislația falimentului instituțiilor de credit aplicabilă celor două bănci.

* 53.529 RON la 30 iunie 2006, calculat pe baza cursului de schimb comunicat de Banca Națională a României pentru această dată.

Activitatea Fondului în această calitate a decurs anevoios având în vedere aspectele de natură penală ale diverselor operațiuni desfășurate la cele două bănci anterior intrării în faliment. În plus, instanțele au acordat, de regulă, termene lungi și, în multe cazuri, soluțiile au fost date în favoarea debitorilor.

De asemenea, în baza **Hotărârii nr. 20 a Băncii Naționale a României din data de 9 august 2006** privind retragerea autorizației de funcționare a **Nova Bank** și dizolvarea urmată de lichidarea băncii, **Fondul a fost desemnat, conform legii, lichidatorul acesteia**. Activitatea de lichidare urmează a se desfășura în conformitate cu prevederile legale aplicabile din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, republicată, cu modificările ulterioare, Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanța Guvernului nr. 10/2004 privind falimentul instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței.

O altă componentă a activității desfășurate de Fond o constituie **recuperarea** de la băncile în faliment a **creanțelor Fondului** aferente sumelor plătite drept compensații deponenților persoane fizice la aceste bănci. Ca urmare a declanșării procedurilor de faliment, Fondul s-a subrogat în drepturile deponenților persoane fizice pentru plățile de compensații efectuate, dobândind calitatea de creditor majoritar în cazul tuturor băncilor în faliment menționate anterior, cu excepția Băncii „Columna”.

Până la data de 30 septembrie 2006, **Fondul a încasat** din distribuirile făcute de lichidatorii băncilor în faliment **suma de 157,79 milioane lei**, reprezentând **30,8 la sută** din totalul creanțelor la băncile în faliment. În cazul Băncii Române de Scont, Fondul și-a încasat integral creanța, în timp ce în cazul Băncii „Columna”, unde deține o creanță de valoare relativ mică, Fondului nu i s-a repartizat încă nicio sumă de către lichidatorul acestei bănci. Ultima situație este determinată de faptul că Fondul, în calitatea sa de creditor chirografar, nu beneficiază de nicio distribuție de sume până când nu sunt satisfăcute integral creanțele garantate și cele cu prioritate, care sunt preponderente.

Nu în ultimul rând, **o altă activitate importantă a Fondului** o reprezintă **gestionarea resurselor financiare** ale acestuia constituite, în principal, din contribuțiile instituțiilor de credit, veniturile din investirea resurselor financiare și recuperările din creanțele Fondului la instituțiile de credit în faliment.

Capitalurile proprii ale Fondului au înregistrat o evoluție ascendentă, ajungând la 30 septembrie 2006 la circa 666 milioane lei.

Dacă până la începutul semestrului II al anului 2004, plasamentele Fondului se făceau exclusiv în titluri de stat, după această dată, în conformitate cu

prevederile legale și având în vedere existența unei piețe deficitare a titlurilor de stat, plasamentele Fondului au fost făcute preponderent în depozite la termen și certificate de depozit ale instituțiilor de credit.

Începând cu semestrul II al anului 2005, investirea resurselor financiare ale Fondului s-a făcut în condițiile respectării strategiei de expunere a Fondului aprobate, conform legii, de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României, strategie având ca obiective principale minimizarea riscurilor și lichiditatea plasamentelor, iar ca obiectiv complementar randamentul acestora.

Pe plan internațional, Fondul este membru al două asociații profesionale din domeniu, respectiv Forumul European al Asigurătorilor de Depozite (din anul 2003) și Asociația Internațională a Asigurătorilor de Depozite (din anul 2005), participând la evenimentele organizate de acestea. De asemenea, Fondul menține legături active cu schemele de garantare a depozitelor din celelalte țări.

Schimbarea politicii de finanțare a Fondului a suscitat interesul altor scheme de garantare a depozitelor, caracteristicile noii politici de finanțare a Fondului fiind prezentate în cadrul unui seminar regional organizat la sfârșitul lunii mai 2006 de schema de garantare a depozitelor din Albania și Banca Centrală a Albaniei, având ca temă politica financiară a schemelor de garantare a depozitelor din sud-estul Europei.

2. Instituții de credit participante la schema de garantare a depozitelor

Toate instituțiile de credit autorizate de către Banca Națională a României să primească depozite de la public **au obligația de a participa** la schema de garantare a depozitelor.

Excepție fac instituțiile de credit pentru care există garanția statului pentru depozitele atrase (de exemplu, Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A. pentru depozitele persoanelor fizice^{*}).

Ca efect al preluării prevederilor Directivei comunitare privind schemele de garantare a depozitelor, sucursalele din România ale instituțiilor de credit având sediul în state membre ale Uniunii Europene vor înceta, începând cu anul aderării României la Uniunea Europeană, să plătească contribuții la Fond.

Sucursalele respective vor putea continua să participe la Fond, la cerere, doar pentru diferența de garanție între plafonul de garantare asigurat de Fond și cel din țara de origine.

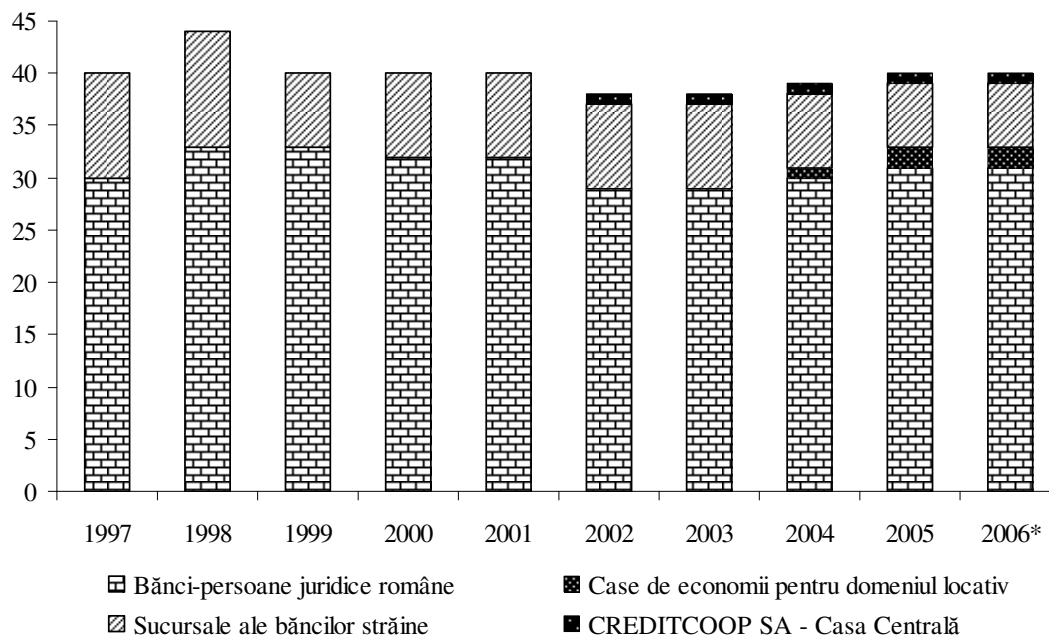
Un regim similar vor avea și sucursalele din țările Uniunii Europene ale instituțiilor de credit persoane juridice române.

La sfârșitul lunii iunie 2006, în schema de garantare a depozitelor din România erau incluse **40 de instituții de credit**, din care 33 de instituții de credit persoane juridice române, o rețea cooperatistă de credit - CREDITCOOP (casa centrală și cooperativele de credit afiliate) -, și 6 sucursale ale băncilor străine, autorizate să funcționeze în România^{**}.

^{*} Conform art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 199/2005 privind unele măsuri pentru continuarea procesului de privatizare a Casei de Economii și Consemnațiuni C.E.C. – S.A., aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 237/2006, depozitele persoanelor fizice la C.E.C. - S.A. vor fi garantate de către Fond începând cu data transferului dreptului de proprietate asupra pachetului majoritar de acțiuni ale C.E.C. - S.A. către noii acționari rezultați în urma procesului de privatizare, dar nu mai târziu de 1 octombrie 2006.

^{**} **Anexa nr. 2** – Lista instituțiilor de credit participante la schema de garantare a depozitelor la 30 iunie 2006.

Grafic 2.1: Evoluția numărului instituțiilor de credit participante la schema de garantare a depozitelor

*date la semestrul I 2006

3. Situația financiară a Fondului

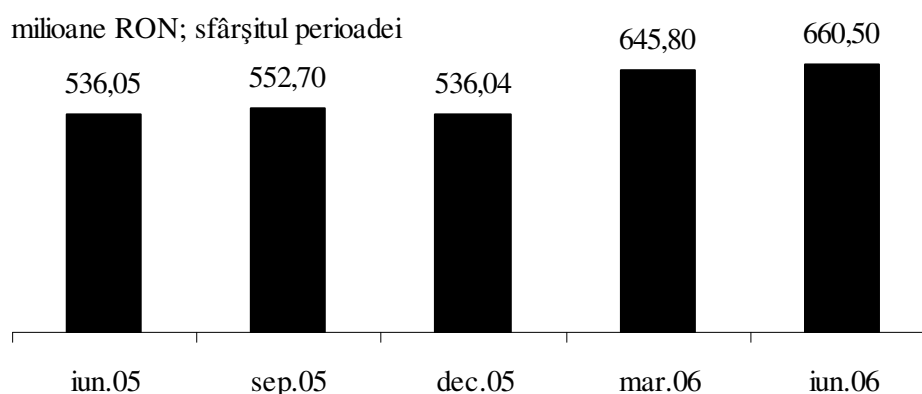
Principalele resurse financiare ale Fondului sunt reprezentate de contribuțiile instituțiilor de credit, veniturile din investirea resurselor financiare și recuperările din creanțele Fondului la instituțiile de credit în faliment. Pe lângă acestea, Fondul mai are posibilitatea de a contracta împrumuturi și de a beneficia și de alte resurse, stabilite potrivit legii.

După cum s-a menționat în primul capitol, la sfârșitul primului trimestru al acestui an politica de finanțare a Fondului a fost modificată în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2006. Din punct de vedere al resurselor Fondului, prin reducerea la jumătate a cotei contribuției anuale s-au diminuat corespunzător și sumele încasate în primul trimestru al anului.

Resursele financiare ale Fondului **pot fi investite** în titluri de stat, titluri garantate de stat, precum și în depozite la termen, certificate de depozit și alte instrumente financiare ale instituțiilor de credit în condițiile respectării strategiei de plasamente aprobate de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României. Începând cu data aderării României la Uniunea Europeană, Fondul va putea face plasamente și în titluri de stat emise de statele membre ale Uniunii Europene, titluri emise de băncile centrale ale acestora, precum și în titluri emise de Trezoreria Statelor Unite ale Americii.

La 30 iunie 2006, capitalurile proprii ale Fondului se cifrau la **circa 660 milioane lei**.

Grafic 3.1: Evoluția capitalurilor proprii ale Fondului

Diminuarea capitalurilor proprii ale Fondului la 31 decembrie 2005 față de 30 septembrie 2005 a fost determinată de faptul că, în ultimul trimestru al anului, Fondul și-a achitat obligațiile de plată față de Banca Națională a României prin rambursarea ultimelor rate de credit și plata dobânzilor aferente.

În primele 6 luni ale anului, capitalurile proprii ale Fondului **s-au majorat cu 23,22 la sută** față de 31 decembrie 2005, după ce la finele anului trecut se ajunsese, din motivul amintit anterior, la același nivel al capitalurilor proprii cu cel de la 30 iunie 2005.

Această diferență de creștere a resurselor financiare s-a datorat, în mare măsură, încasării, în cursul primului trimestru al anului, a contribuțiilor anuale datorate Fondului de către instituțiile de credit participante la schema de garantare a depozitelor, precum și veniturilor realizate de Fond din plasamentele sale. Un alt factor l-a reprezentat, după cum s-a menționat mai sus, achitarea, în cursul ultimului trimestru al anului 2005, a ultimelor obligații de plată decurgând din creditele angajate.

Pe parcursul primului semestru al anului 2006, veniturile totale, în sumă de circa 24 milioane lei, au rezultat în întregime din venituri financiare reprezentând dobânzi cuvenite la plasamentele efectuate în instrumente financiare (titluri de stat, certificate de depozit și depozite la termen) și dobânzi încasate la disponibilitățile din conturile curente la băncile la care Fondul are deschise conturi.

Ponderea cea mai mare a plasamentelor Fondului este deținută de depozitele la termen.

Veniturile realizate în primul semestru al anului 2006 sunt mai mici decât cele obținute în perioada corespunzătoare a anului trecut ca urmare a influenței diferențelor între ratele medii anuale ale dobânzilor, în condițiile în care volumul capitalului mediu investit în semestrul I 2006 a fost mai mare decât cel din semestrul I 2005.

Rata medie anuală a dobânzii la plasamentele efectuate, rezultată în semestrul I 2006, a fost de 8,31 la sută, față de 13,42 la sută în semestrul I 2005 și 10 la sută în semestrul II 2005.

Dacă se analizează pe elemente componente datele cumulate cu privire la resursele Fondului și plățile efectuate de la înființarea schemei de garantare a depozitelor până la 30 iunie 2006, ținând seama de faptul că destinația contribuțiilor instituțiilor de credit, inclusiv a sumelor suplimentare (împrumuturilor), este rambursarea depozitelor garantate deponenților instituțiilor de credit în faliment, rezultă că sumele corespunzătoare celor două

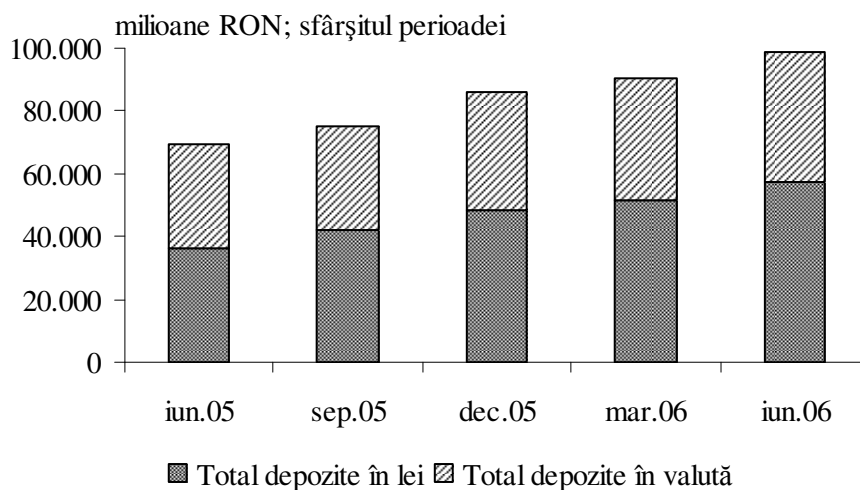
categoria de resurse au acoperit plățile de compensații și pe cele aferente împrumuturilor contractate în acest scop, rămânând o diferență care, la finele primului semestru al anului 2006, reprezenta circa 25 la sută din disponibilitățile Fondului. Astfel, restul de aproximativ 75 la sută reprezintă în fapt rezultatul activității proprii a Fondului, respectiv profitul din plasamentele efectuate, recuperările din creanțele Fondului la instituțiile de credit în faliment, inclusiv remunerația cuvenită Fondului în calitate de lichidator.

4. Situația depozitelor înregistrate în evidențele instituțiilor de credit

4.1. Volumul total al depozitelor

Volumul total al depozitelor* la instituțiile de credit, raportate Fondului la 30 iunie 2006, a urmat un **trend ascendent**, înregistrând un **ritm de creștere de 41,68 la sută** față de 30 iunie 2005 și ajungând la **circa 98,6 miliarde lei (27,6 miliarde euro)**, așa cum rezultă din graficul următor și din **Anexa nr. 3 – Evoluția trimestrială a numărului titularilor de depozite garantate și a depozitelor persoanelor fizice și persoanelor juridice în perioada 30 iunie 2005 – 30 iunie 2006.**

Grafic 4.1.1: Evoluția depozitelor pe monede

Comparativ cu ultimul semestru al anului precedent, în prima parte a anului 2006 se remarcă o **creștere mai lentă a depozitelor**. În perioada ianuarie-

* În accepțiunea legii de funcționare a Fondului, depozitul reprezintă "orice sold creditor, inclusiv dobânda datorată, aflate într-un cont bancar de orice tip, inclusiv cont comun, ori din situații tranzitorii provenind din operațiuni bancare și pe care o instituție de credit îl datorează titularului de cont, în conformitate cu condițiile legale și contractuale aplicabile, precum și orice datorie a instituției de credit evidențiată printr-un certificat emis de aceasta, cu excepția obligațiunilor cumpărate de organismele de plasament colectiv."

martie 2006, valoarea depozitelor a crescut cu 5,27 la sută față de 14,74 la sută în perioada septembrie-decembrie 2005.

La sfârșitul anului 2005, valoarea totală a depozitelor, de aproape 86 miliarde lei, era cu 23,61 la sută mai mare decât la 30 iunie 2005.

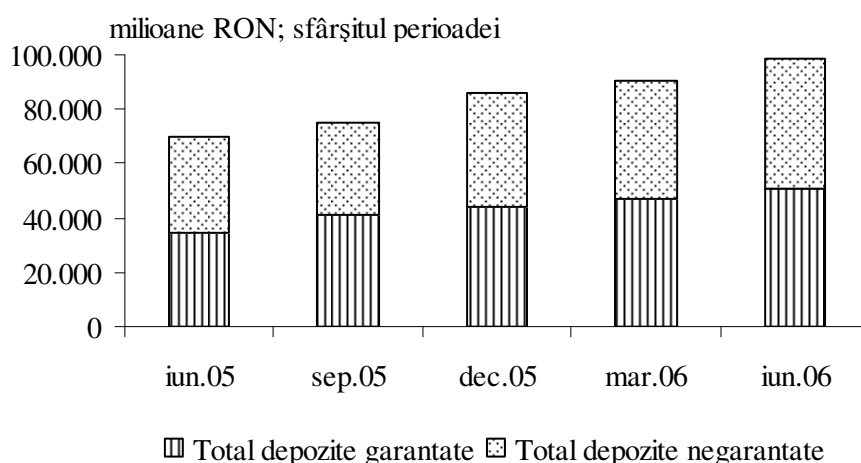
În cursul primului semestru al anului 2006, valoarea depozitelor a crescut cu 14,62 la sută față de sfârșitul anului 2005.

În cel de-al doilea trimestru s-a înregistrat o creștere cu 8,88 la sută față de finele lunii martie 2006, deci cu peste 3,5 puncte procentuale mai mare decât în primul trimestru al anului.

Evoluția anuală a depozitelor a fost influențată preponderent de variația depozitelor în lei (+59,07 la sută) față de cea a depozitelor în valută (+23,00 la sută).

Din totalul depozitelor persoanelor fizice și juridice la instituțiile de credit participante la Fond, la sfârșitul lunii iunie a acestui an **51,55 la sută erau depozite garantate**, respectiv 50,8 miliarde lei, restul reprezentând depozite negarantate (47,8 miliarde lei). În **Anexa nr. 4** este prezentată situația centralizată a depozitelor garantate și negarantate și a numărului de titulari la instituțiile de credit la 30 iunie 2006.

Grafic 4.1.2: Structura depozitelor la instituțiile de credit din punct de vedere al garantării

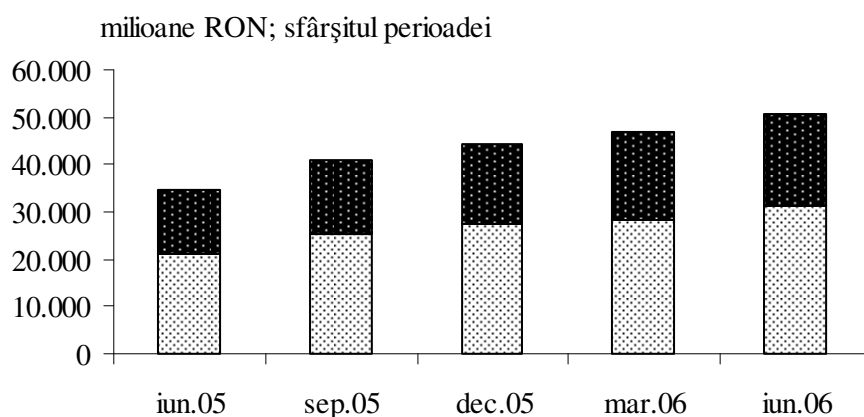
Structura depozitelor pe cele două componente – depozite garantate și depozite negarantate – a rămas relativ constantă de-a lungul ultimului an.

În primul semestru al anului, creșterea depozitelor negarantate a fost egală cu cea a depozitelor garantate (+14,62 la sută), situându-se însă cu peste 5 puncte procentuale sub creșterea înregistrată în a doua parte a anului 2005 (+19,97 la sută).

4.2. Volumul depozitelor garantate

Volumul depozitelor garantate a urmat o traiectorie crescătoare în perioada 30 iunie 2005 – 30 iunie 2006 (+45,83 la sută); în prima parte a acestui an s-a remarcat încetinirea creșterii valorii totale a depozitelor la jumătate comparativ cu semestrul II 2005 (+14,62 la sută față de +27,24 la sută).

Grafic 4.2.1: Evoluția depozitelor garantate pe monede

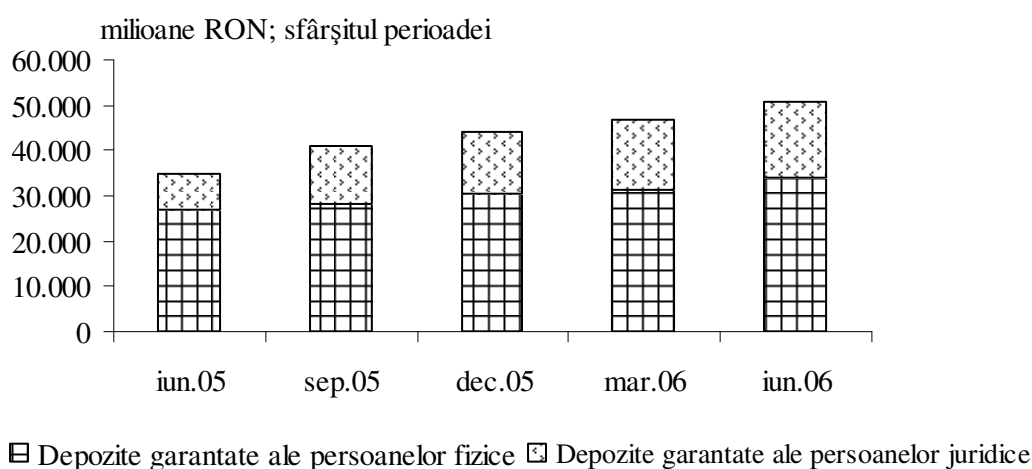
▨ Depozite garantate denuminate în lei ■ Depozite garantate denuminate în valută

Analiza pe trimestre în anul 2006 relevă o creștere a depozitelor garantate cu peste 3 puncte procentuale în cel de-al doilea trimestru al anului comparativ cu primele trei luni (+8,77 la sută față de +5,37 la sută).

Creșterea depozitelor garantate denuminate în valută o devansează pe cea a depozitelor denuminate în lei (în semestrul I 2006, +16,46 la sută la depozitele în valută față de +13,48 la sută la cele în lei). La finele primului semestru al acestui an, valoarea totală a depozitelor garantate denuminate în lei se ridică la 31,2 miliarde lei, în timp ce valoarea totală a depozitelor garantate denuminate în valută era de 19,6 miliarde lei.

Cel de-al doilea trimestru al anului se caracterizează printr-o majorare a depozitelor garantate denuminate în lei cu 9,95 la sută, mai mare cu 6,74 puncte procentuale față de cea înregistrată în trimestrul I 2006. La depozitele garantate denuminate în valută se constată o încetinire a creșterii, variația față de primele trei luni ale anului fiind de +6,95 la sută, cu aproape 2 puncte procentuale mai mică.

Grafic 4.2.2: Evoluția depozitelor garantate ale persoanelor fizice și ale persoanelor juridice

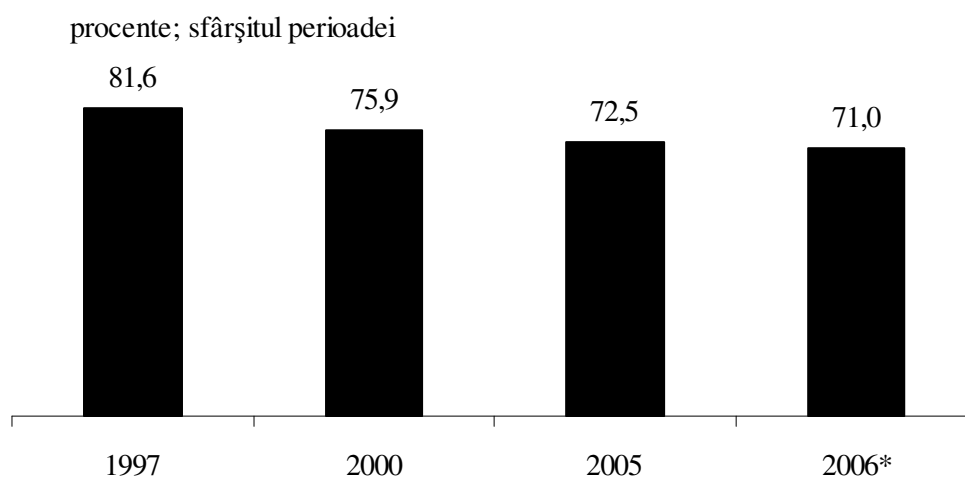
În structura **depozitelor garantate**, cele aparținând **persoanelor fizice** reprezentau **66,8 la sută** la finele lunii iunie 2006. Se remarcă tendința de reducere treptată a ponderii ocupate de depozitele garantate ale persoanelor fizice în favoarea depozitelor garantate ale persoanelor juridice, descreșterea fiind de circa 2 puncte procentuale față de 31 decembrie 2005 și de 10,5 puncte procentuale față de 30 iunie 2005.

Depozitele garantate ale persoanelor juridice reprezintă cea mai dinamică componentă a depozitelor garantate, creșterea acesteia fiind de peste patru ori mai mare decât cea a depozitelor garantate ale persoanelor fizice (+113,01 la sută față de +26,08 la sută). După cum se va vedea și într-una din secțiunile următoare, **o evoluție asemănătoare** a fost înregistrată și de **numărul de deponenți garantați persoane juridice**. Această creștere a fost determinată de **schimbarea încadrării unor depozite** din categoria negarantate în garantate, în principal a depozitelor întreprinderilor mici și mijlocii. Modificarea respectivă a rezultat **ca urmare a verificării** efectuate la instituțiile de credit de către Fond cu privire la baza de calcul a contribuțiilor datorate.

Din punct de vedere al ponderii depozitelor garantate aflate în evidența fiecărei instituții de credit în volumul total al depozitelor garantate, în perioada

scursă de la începutul funcționării Fondului se remarcă **tendința descendentă a gradului de concentrare** a depozitelor garantate, după cum se reflectă și în graficul 4.2.3.

Grafic 4.2.3: Gradul de concentrare a depozitelor garantate la primele cinci instituții de credit

*date la semestrul I 2006

La sfârșitul lunii iunie a acestui an, 71 la sută din totalul depozitelor garantate erau plasate la primele cinci instituții de credit, cu 1,5 puncte procentuale mai puțin față de sfârșitul anului anterior.

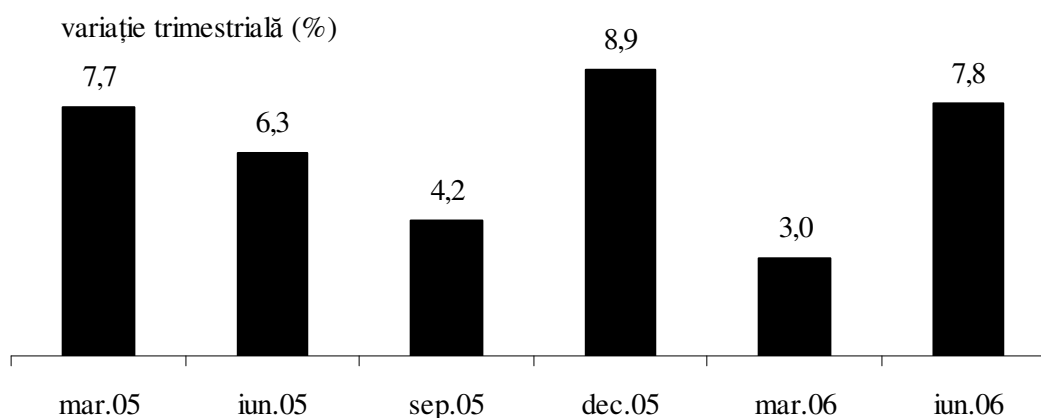
4.2.1. Depozitele garantate ale persoanelor fizice, evoluția, factorii de influență și tendințele economisirii

La 30 iunie 2006 comparativ cu 31 decembrie 2005, **suma totală a depozitelor garantate** ale persoanelor fizice **a crescut** cu 3,4 miliarde lei, respectiv cu 11,10 la sută, ajungând la 33,9 miliarde lei. Această evoluție este comparabilă cu cea înregistrată în ultimul semestru al anului 2005, când creșterea valorii depozitelor garantate ale persoanelor fizice a fost de 13,48 la sută.

Din totalul depozitelor garantate ale persoanelor fizice la 30 iunie a.c., **55,72 la sută erau sub plafonul de garantare de 15.000 euro**, în echivalent lei, valabil pentru anul 2006. Aceasta înseamnă o creștere cu 4 puncte procentuale față de ponderea înregistrată în urmă cu un an, când plafonul de garantare era de 10.000 euro, în echivalent lei.

Evoluția trimestrială a depozitelor garantate ale persoanelor fizice este ilustrată în graficul 4.2.1.1.

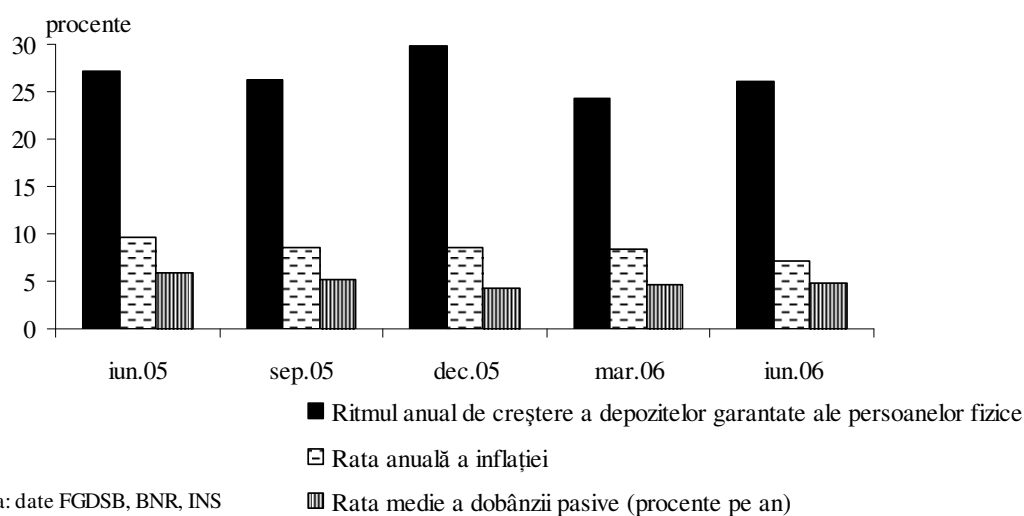
Grafic 4.2.1.1: Depozite garantate ale persoanelor fizice

Spre deosebire de aceeași perioadă a anului 2005 când, la fel ca în primul trimestru al anului, **economisirea** urma un trend descendent, **în trimestrul al doilea** al acestui an s-a înregistrat o **creștere** a volumului depozitelor garantate ale persoanelor fizice cu 7,84 la sută față de primul trimestru al anului 2006 și o creștere cu 26,08 la sută față de luna iunie a anului 2005.

Această evoluție a avut loc pe fondul reducerii inflației și al ușoarei creșteri a ratelor dobânzilor oferite de bănci pentru depozitele atrase, după cum reiese și din graficul 4.2.1.2.

Grafic 4.2.1.2: Evoluția depozitelor garantate ale persoanelor fizice, a ratei inflației și a ratei medii a dobânzii pasive

Raportat la rata inflației, ratele dobânzilor pasive s-au menținut totuși în primele luni ale anului la un nivel nestimulativ pentru economisire și neacoperitor al ratei inflației, însă tendința este de reducere a diferenței dintre acestea și de revenire a ratelor dobânzilor la valori real-pozitive.

De asemenea, având în vedere ritmul anual de creștere a volumului depozitelor garantate ale persoanelor fizice și evoluția ratei inflației, graficul de mai sus evidențiază și declinul manifestat în primul trimestru al acestui an de ritmul anual real de creștere a volumului depozitelor garantate ale persoanelor fizice, precum și tendința de revenire înregistrată în cel de-al doilea trimestru al anului.

Revigorarea economisirii în cursul celui de-al doilea trimestru al anului a avut loc și pe fondul ușoarei majorări a câștigului salarial mediu net lunar nominal. În luna iunie 2006 s-a înregistrat o creștere cu 0,8 la sută a câștigului salarial mediu net lunar față de sfârșitul primului trimestru, de la 828 lei/persoană la 835 lei/persoană, după ce în cursul primelor două luni ale anului variația lunară a acestuia a avut valori negative, revenind la valori pozitive în luna martie.

Potrivit estimărilor Comisiei Naționale de Prognoză, pentru anul acesta se anticipează o creștere reală a salariului mediu net lunar cu 6,4 la sută, acesta urmând să ajungă la 848 lei/persoană, în timp ce pentru anul 2007 se estimează un salariu mediu net lunar de 948 lei/persoană, cu 11,8 la sută mai mare decât cel realizat anul anterior.

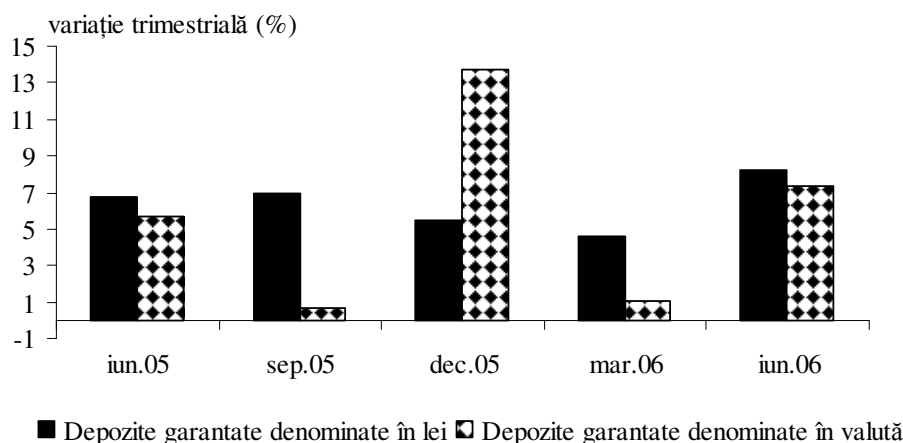
Tendința de creștere a numărului salariaților din economie și a salariului mediu net real influențează pozitiv veniturile disponibile ale populației, după ce în primul trimestru al acestui an dinamica acestora fusese încetinită semnificativ. Pe lângă decelerarea creșterii veniturilor reale din salarii și transferuri sociale în primele trei luni ale anului (o creștere de 6,3 la sută față de 11 la sută în medie în trimestrele anului 2005), remiterile din munca în străinătate și transferurile curente private de la nerezidenți s-au redus cu 10,9 la sută în termeni reali, însă este posibil ca volumul remiterilor din străinătate să cunoască o nouă majorare.

Analiza în structură a depozitelor garantate ale persoanelor fizice pe cele două componente - lei și valută - arată o **creștere anuală a depozitelor garantate denumite în lei** cu peste 3 puncte procentuale **mai mare decât cea a depozitelor garantate denumite în valută** (27,64 la sută față de 24,09 la sută).

Dacă la depozitele garantate denumite în lei ale persoanelor fizice se înregistrează o creștere de circa 13 la sută atât în semestrul I 2006, cât și în

semestrul II 2005, la depozitele garantate denominate în valută ale persoanelor fizice creșterea în primele șase luni ale anului este cu circa 6 puncte procentuale mai mică decât cea din al doilea semestru al anului precedent (8,45 la sută față de 14,42 la sută).

Grafic 4.2.1.3: Depozitele garantate ale persoanelor fizice pe monede

Creșterea depozitelor garantate denominate în lei ale persoanelor fizice a încetinit ușor începând din ultimul trimestru al anului precedent, revigorându-se în trimestrul II 2006, când s-a înregistrat aproape o dublare a acesteia, de la +4,61 la sută la +8,20 la sută.

Spre deosebire de depozitele garantate denominate în lei ale persoanelor fizice, cele în valută au înregistrat fluctuații semnificative, declinul din primul trimestru al acestui an (+1,02 în trimestrul I 2006 față de +13,69 la sută în trimestrul IV 2005), fiind urmat de o evoluție în sens invers, variația din trimestrul II 2006 fiind de +7,36 la sută.

Cel **de-al doilea trimestru** indică o **creștere mai rapidă a depozitelor în valută** față de depozitele în lei, diferențele între variațiile trimestriale fiind de +6,34 puncte procentuale în cazul depozitelor în valută și de +3,59 puncte procentuale în cazul depozitelor în lei.

Evoluția depozitelor garantate ale persoanelor fizice a fost influențată și de traiectoria cursului de schimb. După ce în primul trimestru al anului moneda națională cunoscuse o apreciere de 4,3 la sută față de euro, în trimestrul următor aceasta s-a depreciat cu 1,2 la sută în termeni nominali, sensul evoluției din primele trei luni ale anului inversându-se la jumătatea celui de-al doilea trimestru pe fondul schimbării de atitudine a investitorilor financiari față de piețele din Europa Centrală și de Est.

În raport cu dolarul american, leul a înregistrat o apreciere cu 10,1 la sută în cel de-al doilea trimestru al anului, în condițiile în care dolarul s-a depreciat față de euro.

La 30 iunie 2006, din punct de vedere al monedei în care erau denumite depozitele, **ponderea depozitelor în lei reprezenta aproape 57 la sută** din volumul total al depozitelor garantate ale persoanelor fizice.

Potrivit Băncii Naționale a României, s-a manifestat, în continuare, migrarea plasamentelor bancare sub formă de depozite la termen ale persoanelor fizice spre conturile curente ca urmare a răspândirii practicii achitării drepturilor salariale și a pensiilor prin intermediul cardurilor de debit (care au atașate, de regulă, facilități de creditare), precum și a promovării de către bănci a unor produse noi, mai flexibile și mai atractive față de depozitele clasice la termen.

Pe lângă **influența** exercitată de traiectoria descendentă urmată de **ratele dobânzilor pasive** care a afectat economisirea în lei și a stimulat comportamentul de consum, **un alt factor favorizant** în acest sens l-a constituit **tendința descrescătoare a ratelor dobânzilor active**. Astfel, **creditele de consum** acordate populației, în special în lei, au înregistrat **unele din cele mai mari ritmuri de creștere din ultimii ani**.

La sfârșitul primelor șase luni ale acestui an, creditele de consum însumau 23,48 miliarde lei (6,6 miliarde euro), reprezentând o creștere cu 50 la sută față de finele anului 2005, respectiv cu 103 la sută față de iunie 2005.

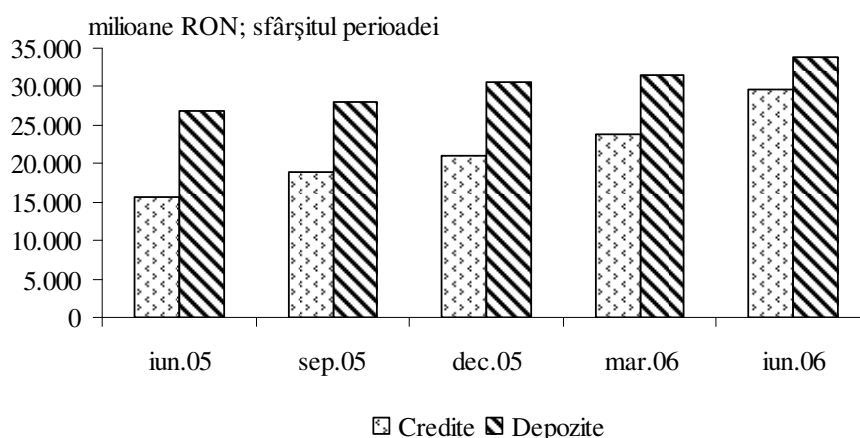
Spre deosebire de creditele de consum, cele imobiliare și ipotecare acordate populației s-au majorat în primul semestru al anului cu 17 la sută, ajungând la 6,1 miliarde lei (1,7 miliarde euro).

O analiză a structurii pe destinații a creditului pentru populație relevă preponderența creditelor de consum în detrimentul celor ipotecare. Creditele de consum acordate populației în România reprezentau, la 30 iunie 2006, circa 79 la sută din totalul creditelor acordate acesteia. Spre deosebire de România, în zona euro creditele ipotecare dețin circa 70 la sută din total.

La **30 iunie 2006, ponderea creditului în lei** acordat populației în total credite către populație era de aproape **61 la sută**, în timp ce în urmă cu un an aceasta se ridica la 49 la sută. Reducerea corespunzătoare a ponderii creditelor în valută în totalul creditelor acordate populației a fost determinată atât de trendul descendent al ritmului de creștere a creditelor în valută ca urmare a măsurilor restrictive adoptate anul anterior de Banca Națională a României privind creditarea în valută, cât și de accelerarea fără precedent a dinamicii creditului în lei.

Spre deosebire de evoluția înregistrată în ultimul an de **depozitele garantate ale persoanelor fizice, creditele** acordate populației au cunoscut o **creștere mult mai rapidă**, după cum rezultă și din graficul 4.2.1.4.

Grafic 4.2.1.4: Situația comparativă a depozitelor garantate și a creditelor pentru populație

Sursa: date FGDSB, BNR

Dacă la sfârșitul primului semestru al anului anterior, valoarea totală a depozitelor garantate ale persoanelor fizice depășea valoarea totală a creditelor acordate populației cu 11,2 miliarde lei, diferența dintre acestea s-a redus de circa 2,6 ori, ajungând la 30 iunie 2006 la 4,3 miliarde lei.

De altfel, ritmul anual de creștere a creditelor contractate de populație a fost cu aproape 63 puncte procentuale mai mare decât cel aferent depozitelor garantate ale persoanelor fizice (+88,93 la sută față de +26,08 la sută).

Reducerea cea mai rapidă a diferenței dintre sursele atrase de la populație și creditele acordate acestora revine componentei în lei. Dacă la 30 iunie 2005 valoarea totală a depozitelor garantate denumite în lei ale persoanelor fizice era cu 7,4 miliarde lei mai mare decât suma totală a împrumuturilor în lei, ecartul dintre acestea s-a îngustat semnificativ, la finele lunii iunie 2006 fiind de doar 1,3 miliarde lei, deci de 5,7 ori mai mic.

Spre deosebire de componenta în lei, în cazul componentei în valută, diminuarea diferenței între valoarea totală a depozitelor garantate denumite în valută ale persoanelor fizice și cea a creditelor în valută nu a fost tot atât de puternică. Astfel, la 30 iunie 2006, valoarea totală a creditelor în valută acordate populației era mai mică decât cea a depozitelor persoanelor fizice cu 3 miliarde lei, în timp ce la sfârșitul primului semestru al anului precedent diferența era de 3,8 miliarde lei.

La sfârșitul celui de-al doilea trimestru al anului, **Banca Națională a României** a adoptat **măsuri de creștere a restrictivității politicii monetare**, respectiv majorarea ratei dobânzii de politică monetară cu 0,25 puncte procentuale, până la nivelul de 8,75 la sută și, de asemenea, creșterea ratei rezervelor minime obligatorii aferente pasivelor în lei de la 16 la 20 la sută, urmărind temperarea creșterii susținute a creditelor în lei acordate populației și majorarea randamentelor oferite de bănci pentru depozitele la termen în lei, iar prin aceasta **stimularea economisirii în lei**.

Evoluțiile înregistrate în luna august a acestui an arată că ratele dobânzilor pasive pentru clienții nebancari oferite de unele bănci au urcat până la 8 la sută pe an, pentru depozitele cu scadența de 2-3 ani, devenind astfel real-pozitive (cu circa două puncte procentuale peste rata anuală a inflației din luna august 2006).

Din punct de vedere al maturității, potrivit datelor făcute publice de instituțiile de credit, **termenele de economisire** preferate sunt cele **scurte**, în contradicție cu tendința de creștere a cererii pentru **împrumuturile pe termene tot mai lungi**, ducând astfel la dezechilibre pe scadențe în bilanțuri. Astfel, pentru a acoperi scadențele în creștere ale creditelor acordate populației (în cel de-al doilea trimestru al acestui an, împrumuturile pe termen lung reprezentau peste jumătate din totalul creditelor acordate populației), se remarcă **tendința instituțiilor de credit de a dezvolta instrumente de economisire pe termene mai lungi**.

În plus, în condițiile declinului economisirii și ale scăderii ratelor dobânzilor pasive manifestate în ultimul an, se constată tendința băncilor de a stimula economisirea prin promovarea unor produse cu randamente mai bune, chiar dacă acestea presupun și un grad de risc mai ridicat. Astfel, potrivit evoluțiilor recente, unele instituții de credit au lansat depozite clasice combinate cu investiții în unități de fond. Conform opiniilor unor specialiști, piața fondurilor de investiții din România are un mare potențial de creștere deoarece în prezent investițiile în fonduri reprezintă sub 1 la sută din activele financiare ale populației, în timp ce în statele mai dezvoltate din Uniunea Europeană această pondere se ridică la circa 30 la sută.

În perioadele caracterizate prin reducerea drastică a ratelor dobânzilor oferite de bănci, o parte a banilor populației a migrat spre **celelalte piețe financiare**. Având în vedere randamentele ridicate oferite de **fondurile mutuale** în anii trecuți în comparație cu dobânzile bancare, investitorii au manifestat un interes tot mai ridicat pentru aceste instrumente de plasament, însă evoluția lor din prima jumătate a acestui an s-a situat sub așteptări. După un început de an promițător, scăderea prelungită a cotațiilor de la Bursă a afectat și performanțele fondurilor mutuale.

Indicele fondurilor mutuale (IFM), calculat de societatea de brokeraj Intercapital, care ilustrează randamentul mediu al fondurilor mutuale, a înregistrat în primele șase luni ale anului o scădere cu peste 1 la sută. Pe ultimele 12 luni însă, **creșterea IFM este superioară ratei medii a dobânzii** oferite de bănci.

În ultimul an, fondurile mutuale au oferit, pe ansamblu, un randament mediu superior instrumentelor de plasament cu venit fix. Performanțele obținute diferă însă destul de mult pe categorii de fonduri, fondurile cu plasamente în acțiuni înregistrând creșteri net superioare celor cu plasamente în instrumente cu venit fix.

În ultimele 12 luni, fondurile diversificate au înregistrat un randament mediu de 15,20 la sută, fondurile de acțiuni 14,10 la sută, comparativ cu fondurile de obligațiuni (6,50 la sută) și monetare (4,90 la sută).

Analizând evoluția acestora în primul semestru al acestui an, situația se inversează, atât fondurile diversificate, cât și fondurile de acțiuni având randamente negative, de -0,9 la sută, respectiv -3,7 la sută.

În anul 2005, randamentul mediu înregistrat de fondurile diversificate a fost de 29,2 la sută, în timp ce fondurile de acțiuni au avut o creștere medie a unității de fond de peste 35 la sută. Totuși, câștigurile oferite de fondurile diversificate au fost de circa 3 ori mai mari decât cele obținute din depozitele bancare.

Fondurile mutuale de instrumente cu venit fix se confruntă în continuare cu lipsa alternativelor de plasament, în condițiile în care piața secundară a obligațiunilor este foarte slab dezvoltată. În aceste condiții, fondurile de obligațiuni sunt nevoite să realizeze plasamente în depozite bancare, fapt care le afectează randamentele.

Fondurile monetare sunt și ele destul de puțin atractive în prezent ca alternativă de plasament, oferind randamente chiar mai scăzute decât depozitele bancare, din cauza costurilor de administrare. În ultimele 12 luni, fondurile monetare au înregistrat o creștere medie de 4,9 la sută, sub rata inflației, în condițiile în care rata dobânzii oferite în această perioadă a fost mai mare.

Fondurile de acțiuni sunt cele mai atractive ca plasamente pe termen lung, datorită trendului de creștere de pe piața de capital. Mai mult, administratorii de fonduri apreciază că investitorii preferă tot mai mult investițiile pe termen lung, fapt care contribuie la stabilitatea pieței. Trebuie avut în vedere și faptul că, în ultimii ani, fondurile de acțiuni au oferit randamente superioare comparativ cu celelalte tipuri de fonduri.

Asigurările de viață reprezintă, pe lângă un instrument de protecție, una din alternativele de investiție pe termen lung, durata unei polițe de asigurare de viață fiind, de regulă, între 10 și circa 40 de ani.

Vânzările de polițe de asigurare de viață au crescut anul trecut și în primul semestru al anului 2006, piața de profil ajungând la 286,5 milioane euro la sfârșitul anului 2005*.

Circa 35 la sută din această sumă provine din polițele de asigurare de tip “unit-linked”, ce reprezintă un instrument de economisire pe termen lung care, pe lângă componenta investițională, are și o componentă de protecție care este în general mai mică decât cea investițională.

Se așteaptă ca **îmbunătățirea**, în continuare, a **condițiilor macroeconomice** să determine o majorare a veniturilor populației, fiind anticipată o creștere mai rapidă decât cea manifestată în celelalte țări din Uniunea Europeană, datorită creșterii economice mai accentuate din țara noastră, ceea ce creează premise pentru **creșterea capacității de economisire a populației**.

Alți factori care vor stimula economisirea îi reprezintă **dezvoltarea sectorului financiar**, inclusiv a pieței fondurilor de pensii, și **creșterea intermedierei financiare**.

Un potențial ridicat de creștere îl are și segmentul băncilor specializate pe nișa economisirii și creditării în domeniul locativ. Deși volumul depozitelor persoanelor fizice la cele două bănci care există în prezent pe piața românească se situează la niveluri relativ modeste, având în vedere ritmul anual de creștere din perioada iunie 2005 – iunie 2006, de peste 270 la sută, dinamica acestora conturează perspectiva creșterii dimensiunii acestei modalități de economisire.

Economisirea în valută ar putea fi stimulată doar de menținerea unei rate mari a inflației, dar evoluțiile înregistrate recent arată că inflația va continua să scadă și astfel va determina și încetinirea procesului de economisire în valută.

Un alt fenomen care se manifestă în prezent este **creșterea economiilor rezidenților în străinătate** ca efect al liberalizării contului de capital și, pe de altă parte, al faptului că investitorii au fost atrași de instrumente de plasament care în acest moment nu există pe piața românească.

Cu privire la **plasamentele imobiliare**, creșterea exagerată de prețuri pe această piață și măsurile de limitare a creditului adoptate de Banca Națională a României au avut ca efect reducerea dinamicii acestora, deși se înregistrează încă niveluri ridicate de creștere.

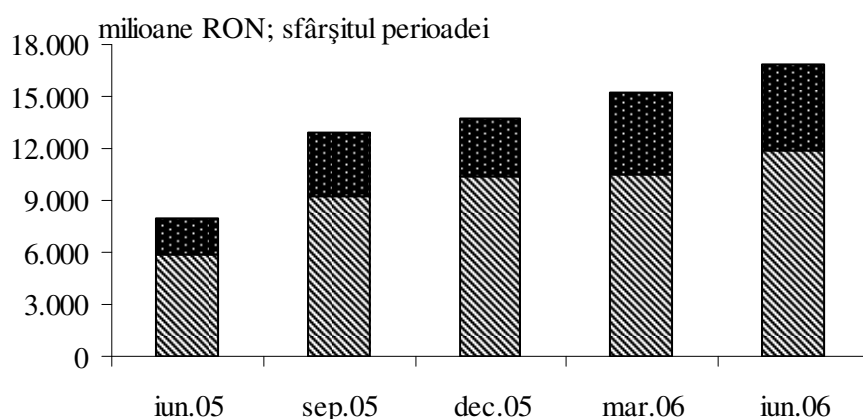
* Se estimează să ajungă la 390 milioane euro până la sfârșitul anului 2006.

4.2.2. Depozitele garantate ale persoanelor juridice

La sfârșitul primului semestru al acestui an, **suma totală a depozitelor garantate** ale persoanelor juridice era de **16,86 miliarde lei**, în creștere cu 22,41 la sută față de 31 decembrie 2005 și cu 113,01 la sută comparativ cu finele lunii iunie 2005, ajungând să reprezinte aproape jumătate din suma totală a depozitelor garantate ale persoanelor fizice.

Din totalul depozitelor garantate ale persoanelor juridice la 30 iunie a.c., **19,56 la sută erau sub plafonul de garantare de 15.000 euro**, în echivalent lei, valabil pentru anul 2006.

Grafic 4.2.2.1: Depozitele garantate ale persoanelor juridice

▨ Depozite garantate denominate în lei ▩ Depozite garantate denominate în valută

În structura depozitelor garantate ale persoanelor juridice la data de 30 iunie a acestui an, **circa 70 la sută erau depozite în lei**, pondere cu 5 puncte procentuale mai mică decât la sfârșitul anului 2005.

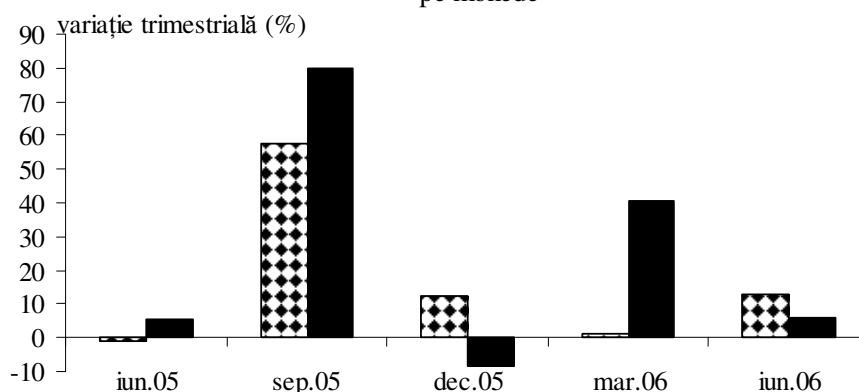
Față de 30 iunie 2005, la sfârșitul primelor șase luni ale anului curent se înregistrau **creșteri majore**, cu peste 100 la sută, ale ambelor componente ale depozitelor garantate ale persoanelor juridice, respectiv +101,79 la sută la depozitele garantate denominate în lei și +145,43 la sută la depozitele garantate denominate în valută.

În **semestrul I 2006**, **dinamica** depozitelor garantate ale persoanelor juridice, atât pe total, cât și pe cele două componente - lei și valută -, a fost semnificativ **mai mică** decât cea din ultimul semestru al anului precedent; creșterea volumului total al depozitelor garantate ale persoanelor juridice a fost cu peste 51 puncte procentuale mai mică (22,41 la sută față de 74,01 la sută), a

depozitelor garantate denominate în lei cu circa 63 puncte procentuale (13,95 la sută față de 77,09 la sută), iar a celor în valută cu 16,5 puncte procentuale mai redusă (48,63 la sută față de 65,13 la sută).

Evoluția trimestrială din acest an evidențiază o menținere a variației depozitelor garantate ale persoanelor juridice. Creșterea a fost de 10,57 la sută în trimestrul I 2006 și de 10,71 la sută în cel de-al doilea trimestru.

Grafic 4.2.2.2: Evoluția depozitelor garantate ale persoanelor juridice pe monede

■ Depozite garantate denominate în lei ■ Depozite garantate denominate în valută

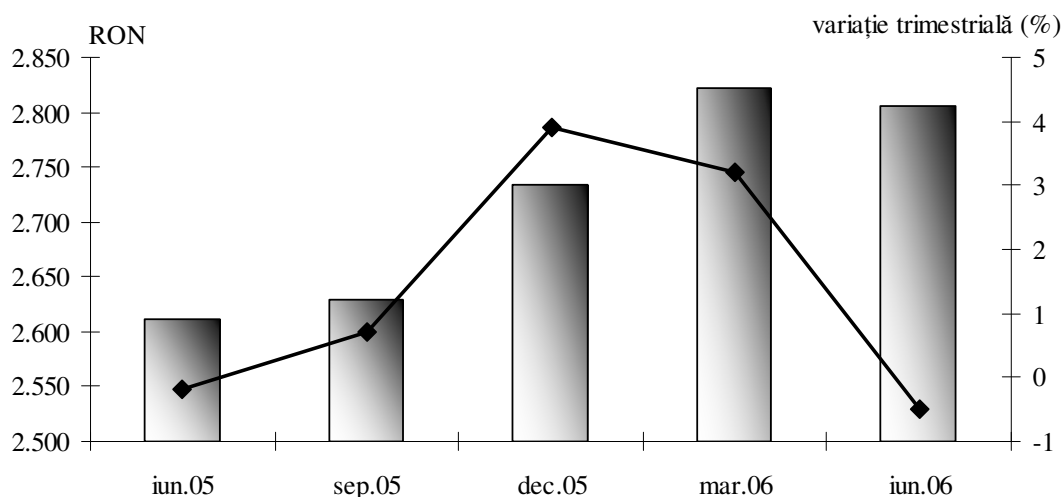
Spre deosebire de primele 3 luni ale anului, când s-a înregistrat o diferență semnificativă între creșterea trimestrială a depozitelor garantate denominate în valută ale persoanelor juridice (+40,52 la sută) și cea a depozitelor garantate denominate în lei ale persoanelor juridice (+0,91 la sută), în trimestrul următor situația se schimbă, în sensul că majorarea depozitelor garantate denominate în lei (+12,93 la sută) o devansează pe cea a depozitelor garantate denominate în valută (+5,77 la sută), diferența dintre cele două dinamici nemaifiind atât de pronunțată.

4.3. Depozitul mediu garantat

Valoarea depozitului mediu garantat, atât în cadrul plafonului de garantare, cât și peste plafonul de garantare, pe întreg sistemul bancar românesc, era la sfârșitul semestrului I al acestui an de **3.923 lei, în creștere cu 23,12 la sută** față de aceeași perioadă a anului precedent. Niveluri superioare se

înregistrează la băncile care se adresează unui anumit segment al publicului, în special celui corporatist și persoanelor fizice cu venituri cu mult peste medie. Depozitul mediu garantat al persoanelor fizice a cunoscut, așa cum reiese și din graficul 4.3.1, ușoare fluctuații trimestriale în ambele sensuri, situându-se cu mult sub plafonul de garantare în vigoare.

Grafic 4.3.1: Depozitul mediu garantat al persoanelor fizice

La finele primului semestru al anului 2006, **depozitul mediu garantat al persoanelor fizice** era de **2.805,5 lei**, în ușoară scădere cu 0,5 la sută față de sfârșitul lunii martie 2006, dar în creștere cu 2,64 la sută față de sfârșitul anului anterior. Comparativ cu sfârșitul primului semestru al anului anterior, depozitul mediu garantat al persoanelor fizice s-a majorat cu 7,43 la sută.

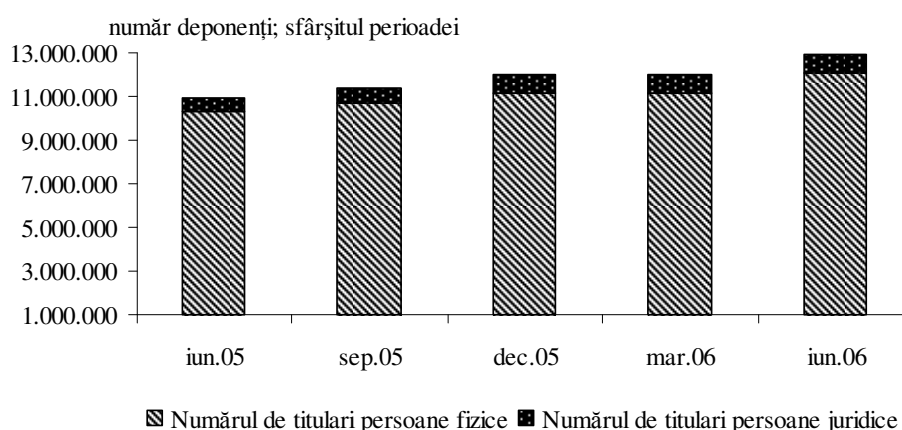
În cazul **persoanelor juridice**, **depozitul mediu garantat** la 30 iunie 2006 era de **19.800 lei**, cu 22,68 la sută mai mare decât la sfârșitul anului trecut. Față de 30 iunie 2005, depozitul mediu garantat al persoanelor juridice a crescut cu 55,98 la sută, mai accentuat decât în cazul depozitului mediu garantat al persoanelor fizice.

4.4. Numărul titularilor de depozite garantate

La sfârșitul primului semestru al acestui an, numărul titularilor de depozite garantate, persoane fizice și persoane juridice, se ridică la 12.950.045, sporul față de aceeași perioadă a anului precedent fiind de 2.017.206 deponenți (+18,45 la sută).

După perioada de **stagnare** ce a caracterizat primele trei luni ale anului, cel de-al doilea trimestru indică o **revenire** spre plasamentele în instrumente ale instituțiilor de credit, numărul de titulari majorându-se cu 981.463 deponenți (+8,20 la sută) față de 31 martie 2006.

Grafic 4.4.1: Evoluția numărului titularilor de depozite garantate

În ultimul an, **numărul deponenților garantați persoane juridice** a avut o dinamică mult mai accentuată decât numărul deponenților persoane fizice (+36,56 la sută față de +17,36 la sută).

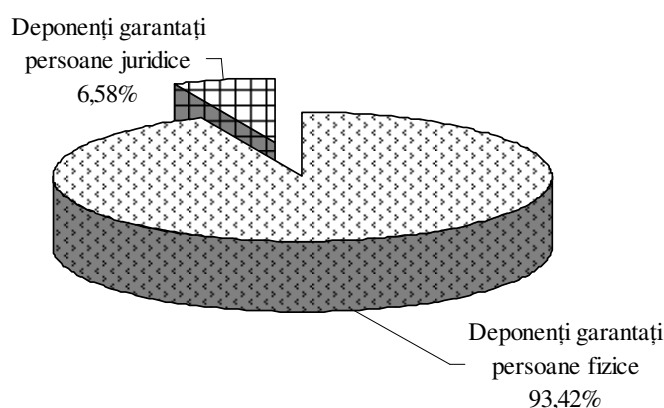
Creșterea însemnată a numărului deponenților garantați persoane juridice se localizează **în cel de-al doilea semestru al anului trecut** (+36,86 la sută), fiind urmată de o ușoară diminuare în prima parte a anului curent (-0,22 la sută). După cum s-a precizat și anterior, această dinamică a fost determinată în cea mai mare parte de **reîncadrarea depozitelor** persoanelor juridice, în principal ale întreprinderilor mici și mijlocii, în urma verificării de către Fond a bazei de calcul a contribuțiilor instituțiilor de credit.

Dacă în primul trimestru al anului numărul deponenților garantați persoane juridice s-a diminuat cu 4,63 la sută, cel de-al doilea trimestru a adus o majorare cu 4,62 la sută, fiind recuperată astfel scăderea din trimestrul precedent.

Numărul deponenților garantați persoane fizice a înregistrat o creștere relativ constantă de la un semestru la altul, cu o variație semestrială de aproximativ +8,00 la sută. În mod similar situației deponenților persoane juridice, numărul deponenților persoane fizice a avut oscilații semnificative în primele două trimestre ale anului, după reducerea cu 0,20 la sută din trimestrul I având loc o majorare cu 8,46 la sută în cel de-al doilea trimestru al acestui an, ceea ce indică revenirea economisirii pe o tendință de creștere.

Deponenții garantați persoane fizice, în număr de 12.098.410 la 30 iunie 2006, au continuat să dețină **ponderea majoritară (93,42 la sută)** în totalul deponenților garantați, în timp ce numărul deponenților garantați persoane juridice a fost de 851.635, reprezentând 6,58 la sută din numărul total al titularilor de depozite ce intră în categoria celor garantate.

Grafic 4.4.2: Structura deponenților garantați la 30 iunie 2006

La sfârșitul lunii iunie a acestui an, **99,04 la sută din numărul total al deponenților garantați**, respectiv 12.825.672 persoane fizice și juridice, aveau **depozite** a căror valoare se situa **sub plafonul de garantare**.

Dintre **deponenții persoane fizice**, **99,27 la sută erau garantați integral**, procentul fiind de **95,73 la sută** în cazul **deponenților garantați persoane juridice**.

Această situație este determinată, în principal, de nivelul relativ redus al depozitelor comparativ cu plafonul de garantare, inclusiv în cazul persoanelor juridice, și mai puțin de faptul că deponenții aleg să-și plaseze economiile la mai multe instituții de credit în vederea dispersării riscului, această ultimă apreciere fiind susținută și de rezultatele Studiului de piață privind comportamentul, factorii de influență, evoluția și perspectivele economisirii (care va fi prezentat pe larg în capitolul 6). Conform acestuia, doar 10 la sută dintre cei intervievați au declarat că ar ști nivelul plafonului de garantare, iar dintre aceștia doar 11 la sută au indicat valoarea corectă.

Suma totală a depozitelor deținute de cei 0,73 la sută din deponenții garantați persoane fizice ale căror depozite depășesc plafonul de garantare reprezenta, la finele primului semestru al acestui an, 44,28 la sută din valoarea totală a depozitelor garantate ale persoanelor fizice.

În cazul persoanelor juridice, suma totală a depozitelor deținute de cei 4,27 la sută din deponenții garantați ale căror depozite au valori mai mari decât plafonul de garantare reprezenta, la finele primului semestru al acestui an, 80,44 la sută din valoarea totală a depozitelor garantate ale persoanelor juridice.

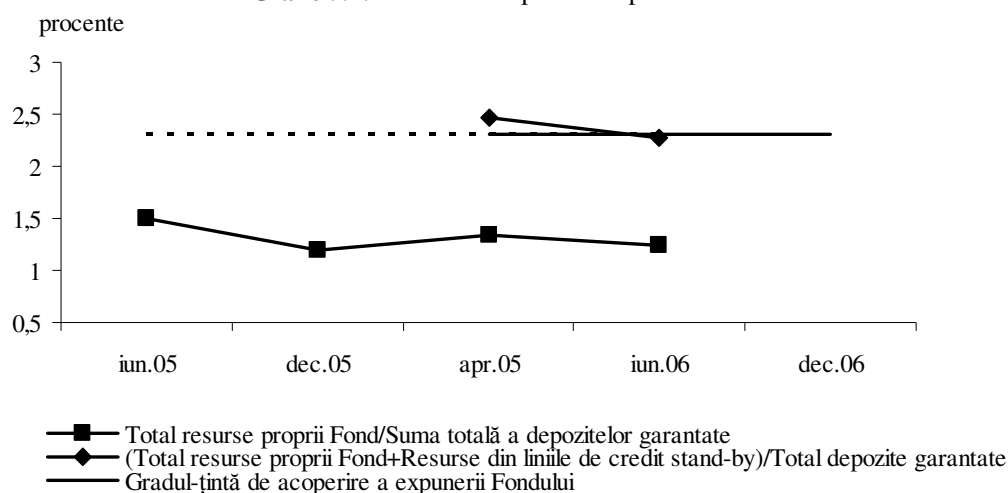
5. Gradul de acoperire a expunerii Fondului

La sfârșitul primului semestru al anului, **resursele financiare ale Fondului** destinate garantării depozitelor, în sumă de 631 milioane lei, **acopereau 1,24 la sută din volumul total al depozitelor garantate.**

Dacă ne referim la instituțiile de credit participante la schema de garantare a depozitelor, cu ponderile cele mai mici în volumul total al depozitelor garantate efectiv, Fondul putea acoperi din resursele sale financiare la data de 30 iunie 2006 plățile de compensații în cadrul plafonului de 15.000 euro/deponent pentru depozitele garantate ale persoanelor fizice și juridice:

- individual, la oricare instituție de credit dintr-un număr de 33 de instituții de credit (28 instituții de credit, persoane juridice române, și 5 sucursale ale unor bănci străine);
- simultan, la un număr de 16 instituții de credit (11 instituții de credit, persoane juridice române, și 5 sucursale ale băncilor străine);
- simultan, la un număr de 13 instituții de credit, persoane juridice române.

Grafic 5.1: Gradul de acoperire a expunerii Fondului

Față de finele anului 2005, gradul de acoperire a expunerii Fondului (1,24 la sută) era, la 30 iunie 2006, cu doar 0,05 puncte procentuale mai mare, după ce în cursul primului trimestru înregistrase o ușoară ascensiune urmată de o evoluție inversă în cea de-a doua parte a semestrului I 2006 ca urmare a dinamicii mai accentuate a volumului depozitelor garantate comparativ cu creșterea resurselor financiare disponibile ale Fondului.

În condițiile schimbării politicii de finanțare a Fondului, dacă pe lângă resursele sale proprii se ia în considerare și suma totală a liniilor de credit stand-by contractate pentru anul 2006, se remarcă faptul că gradul de acoperire a expunerii Fondului la sfârșitul primului semestru al anului era de 2,28 la sută, aproape egal cu ținta stabilită prin lege pentru anul 2006, respectiv 2,30 la sută.

De asemenea, având în vedere atât resursele financiare proprii ale Fondului, cât și suma totală a liniilor de credit stand-by, dacă ne referim la instituțiile de credit participante la schema de garantare a depozitelor, cu ponderile cele mai mici în volumul total al depozitelor garantate efectiv, Fondul putea acoperi la data de 30 iunie 2006 plățile de compensații în cadrul plafonului de 15.000 euro/deponent pentru depozitele garantate ale persoanelor fizice și juridice:

- individual, la oricare instituție de credit dintr-un număr de 35 de instituții de credit (29 instituții de credit, persoane juridice române, și 6 sucursale ale unor bănci străine);
- simultan, la un număr de 20 de instituții de credit (15 instituții de credit, persoane juridice române, și 5 sucursale ale băncilor străine);
- simultan, la un număr de 16 instituții de credit, persoane juridice române.

6. Rezultatele studiului de piață realizat de Metro Media Transilvania pentru Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar cu privire la comportamentul, factorii de influență, evoluția și perspectivele economisirii

În vederea cunoașterii comportamentului de economisire, a factorilor de influență și a tendințelor economisirii, **Fondul a comandat un studiu de piață** cu această tematică.

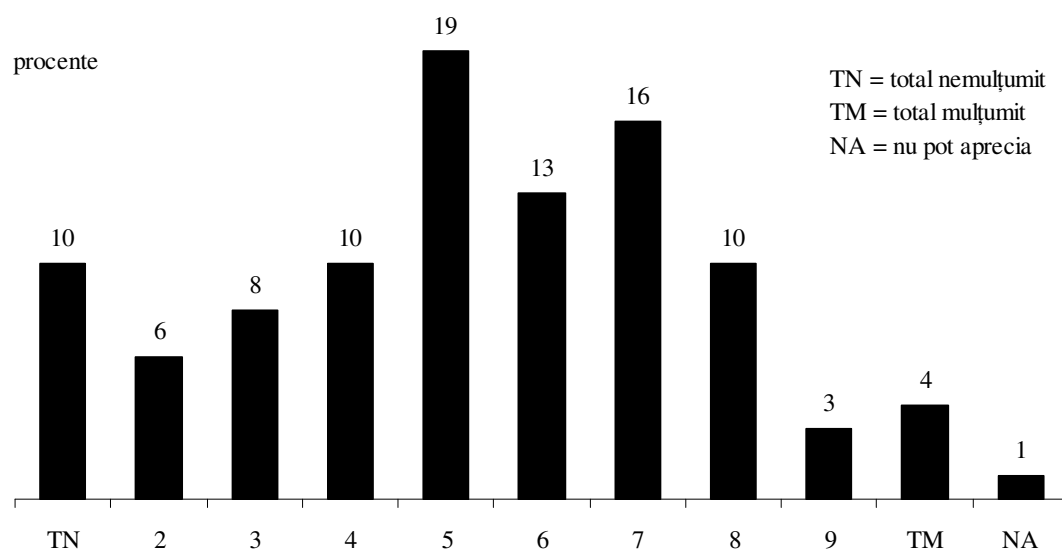
Studiul a fost realizat de către Metro Media Transilvania, institut de studii sociale, sondaje, marketing și publicitate, și s-a desfășurat în luna iulie a.c., segmentul de populație vizat fiind reprezentat de persoanele fizice în vârstă de peste 18 ani, din mediul urban și rural, care dețin cel puțin un instrument financiar-bancar. Eșantionul a fost format dintr-un număr de 1.515 subiecți. Eroarea maximă tolerată este +/- 2,6 la sută, la o probabilitate de 95 la sută.

6.1. Aspecte generale

În prima secțiune a studiului de piață se urmărește evaluarea satisfacției respondenților față de **situația generală** de viață a acestora, cu referire în special la situația financiară, inclusiv la așteptările cu privire la aceasta, precum și la oportunitățile privind plasamentele financiare.

Subiecții plasează situația generală de viață la un nivel de mulțumire superior celei financiare și celei privind oportunitățile de investiții financiare, diferențele dintre scorurile medii ale celor trei variabile fiind semnificative statistic. Așadar, aprecierea populației investigate e mai critică în raport cu posibilitățile de a investi/ plasa decât în raport cu resursele deținute.

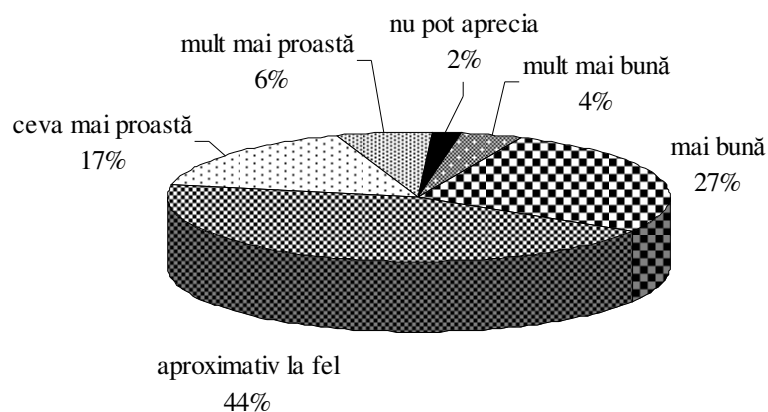
Grafic 6.1.1: Cât de mulțumit sunteți în general de situația financiară de care dispuneți?
Acordați o notă de la 1 la 10, unde 1 = total nemulțumit, iar 10 = total mulțumit.

În ceea ce privește nivelul de satisfacție față de dimensiunea financiară a nivelului de trai, **scorurile cele mai mari** sunt obținute în mediul urban (cu precădere în orașele cu 30-100 mii locuitori), în Muntenia și Oltenia, în rândul persoanelor tinere și mature (18-45 ani), cu venituri personale și familiale ridicate și cu un statut ocupațional ridicat sau aflate încă la studii.

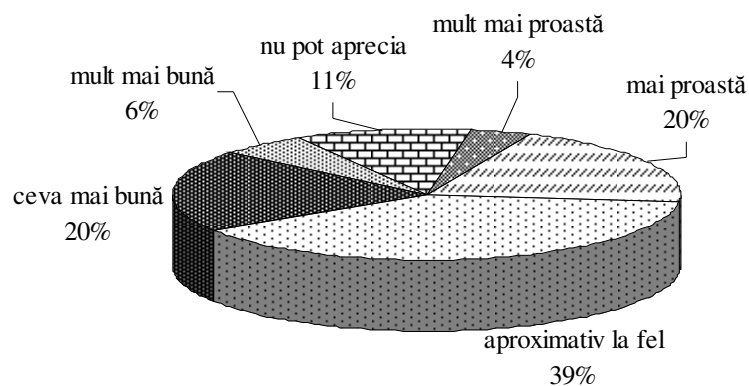
La polul opus, **modelul nemulțumitului** de situația financiară în care se află are ca elemente definitorii rezidența în mediul rural sărac, din Moldova, vârsta de peste 55 de ani, persoane singure, persoane a căror sursă de venit cea mai frecventă este pensia.

Grafic 6.1.2: Cum este situația financiară de care dispuneți în prezent comparativ cu cea de acum un an (mult mai bună/ mai bună/ aproximativ la fel/ ceva mai proastă/ mult mai proastă/ nu pot aprecia)?

În general, subiecții **au apreciat pozitiv evoluția situației financiare** din ultimul an, 31 la sută considerând că evoluția a fost bună și foarte bună, față de 23 la sută care au apreciat că situația financiară li s-a înrăutățit.

Grafic 6.1.3: Cum credeți că va fi situația dumneavoastră financiară peste un an comparativ cu cea din prezent (mult mai bună/ ceva mai bună/ aproximativ la fel/ mai proastă/ mult mai proastă/ nu pot aprecia)?

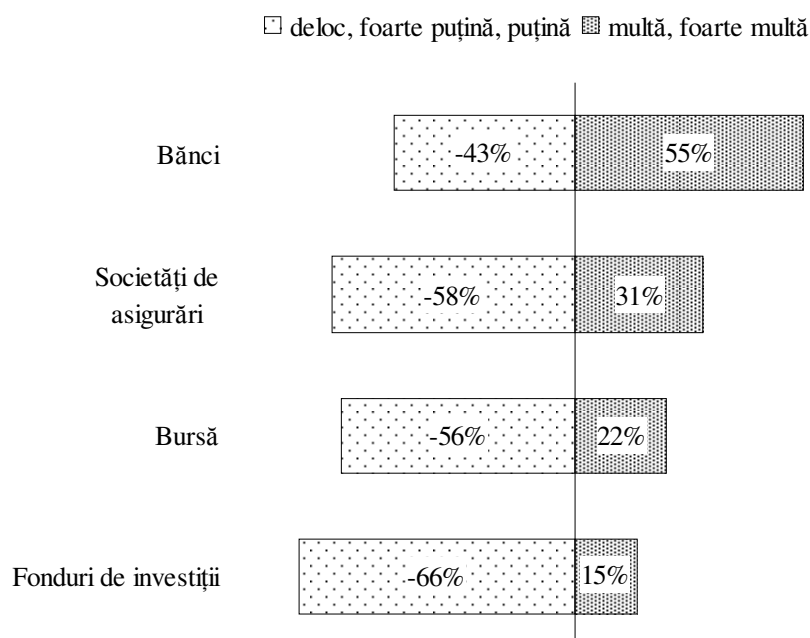
Subiecții s-au manifestat mai prudent în privința perspectivei viitorului an, evaluarea globală fiind echilibrată (26 la sută evoluție bună și foarte bună, față de 24 la sută - evoluție proastă și foarte proastă).

6.2. Percepția sistemului bancar

Această secțiune este dedicată obținerii unei imagini cu privire la modul în care subiecții percep sistemul bancar și stabilitatea acestuia, gradul de încredere în diferite instituții, inclusiv financiare, aprecierea produselor și serviciilor bancare. De asemenea, în perspectiva aderării României la Uniunea Europeană, se urmărește evaluarea așteptărilor respondenților cu privire la capacitatea acestora de a economisi.

Comparativ cu principalele instituții naționale, a căror ierarhie din punct de vedere al încrederii populației este cea consacrată, pe primele locuri aflându-se Biserica, Armata și Presa, **băncile beneficiază de o credibilitate considerabilă**. Astfel, acestea se plasează alături de Armată și înaintea tuturor instituțiilor politice, însă trebuie avut în vedere că această apreciere este influențată și de faptul că subiecții aparțin categoriei utilizatorilor de produse și servicii bancare.

Grafic 6.2.1: Câtă încredere aveți în bănci/ fonduri de investiții/ bursă/ societăți de asigurări?

Încrederea în celelalte instituții financiare este mai redusă decât cea în bănci, dar este semnificativ mai ridicată decât încrederea subiecților în Guvern (13 la sută) sau în Parlament (11 la sută).

Astfel, 55 la sută dintre respondenți manifestă încredere multă și foarte multă în bănci, față de 31 la sută în societățile de asigurări, 22 la sută în Bursă și 15 la sută în fondurile de investiții.

Se anticipează că atractivitatea viitoare a Bursei și a fondurilor de investiții va face ca interacțiunea dintre acestea și clienți să conducă spre un nivel de credibilitate mai ridicat.

În **tabelul 6.1.** se prezintă modul în care persoanele din diferite categorii socio-economice și-au exprimat **încrederea în instituțiile financiar-bancare.**

Tabel 6.1. Segmentarea încrederii în instituțiile financiar-bancare în funcție de variabile socio-economice

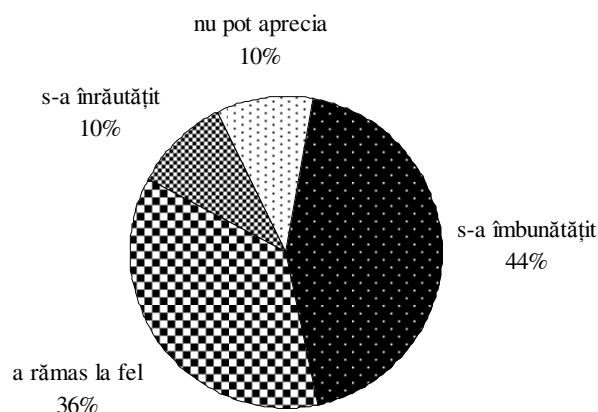
Variabile socio-economice	Bănci	Bursă	Fonduri de investiții	Societăți de asigurări
Vârstă	Încrederea în instituțiile bancare scade odată cu vârsta.	Cei mai încrezători în bursă sunt tinerii cu vârsta între 18 și 29 de ani, în timp ce persoanele peste 50 de ani sunt cele mai neîncrezătoare.	În fondurile de investiții sunt neîncrezători atât tinerii, cât și vârstnicii.	Persoanele în vârstă sunt cele mai neîncrezătoare în societățile de asigurări, față de tineri care sunt ușor încrezători.
Regiune	Cei mai neîncrezători cetățeni sunt în Muntenia, iar cei mai încrezători în Transilvania.	Cei mai neîncrezători cetățeni sunt în Moldova, iar cei mai încrezători în Transilvania.	Cei mai încrezători cetățeni sunt în Moldova, iar cei mai neîncrezători în Muntenia.	Moldovenii sunt cei care au o încredere mai mare în asigurări față de locuitorii celorlalte regiuni.
Educație	Încrederea crește odată cu nivelul de educație, persoanele cu studii superioare fiind mai încrezătoare în bănci față de cele cu studii elementare.	Încrederea crește odată cu nivelul de educație, persoanele cu studii superioare fiind mai încrezătoare în bursă față de cele cu studii elementare	Încrederea în fondurile de investiții nu diferă în funcție de nivelul de educație.	Persoanele cu studii superioare sunt mai încrezătoare în societățile de asigurări față de cele cu studii elementare.
Ocupație	O neîncredere mai mare se observă la cei cu statut ocupațional ridicat.	Patronii și liber-profioniștii sunt cei mai încrezători în bursă, ușor mai neîncrezători fiind muncitorii.	Mai încrezători sunt patronii și liber-profioniștii.	Cei mai neîncrezători sunt muncitorii, în timp ce patronii și liber-profioniștii sunt ușor mai încrezători.
Venit	Încrederea este stimulată de creșterea venitului personal și a celui pe gospodărie.	Încrederea este stimulată de creșterea venitului personal și a celui pe gospodărie.	Persoanele din categoria celor cu venituri ale gospodăriei între 600 și 1.200 lei pe lună sunt cele mai încrezătoare în fondurile de investiții.	Persoanele mai încrezătoare sunt cele cu un venit pe membru de familie între 200 și 300 lei pe lună și cu un venit lunar pe gospodărie între 300 și 900 lei.
Mediu de rezidență	Locuitorii orașelor mici și medii sunt mai încrezători față de cei din mediul rural și din orașele mari.	Locuitorii din mediul rural sunt mai neîncrezători în bursă decât cei din mediul urban.	Locuitorii orașelor mici sunt mai puțin încrezători față de cei din orașele mari.	Locuitorii orașelor medii și mari sunt mai încrezători decât restul.

Topul celor mai credibile bănci este dominat de cele mari. Lipsa de credibilitate este plasată în segmentul median și în rândul segmentului băncilor mici.

Evaluarea produselor și serviciilor bancare cuprinde aprecieri critice în principal cu privire la dobândă, percepută ca cel mai sensibil indicator al performanței bancare, și comisioane bancare. Astfel, 35 la sută dintre subiecți nu sunt mulțumiți de dobânzile practicate de instituțiile de credit, considerând că acestea sunt mari la credite și mici la depozite. Serviciile bancare sunt evaluate mai degrabă la modul general, cu incidență asupra birocrăției, a aglomerației de la ghișee și a calității personalului bancar.

În ceea ce privește **stabilitatea sistemului bancar**, ultimii doi ani au adus cu sine **percepția unei îmbunătățiri** a acesteia.

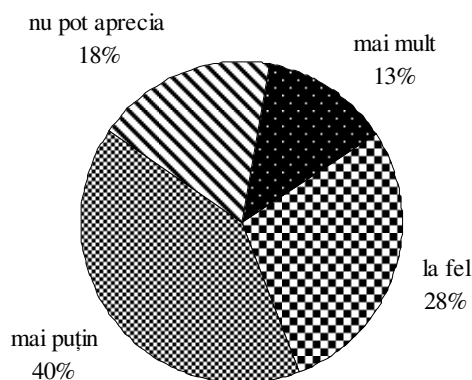
Grafic 6.2.2: Cum considerați că a evoluat stabilitatea sistemului bancar în ultimii doi ani?

Aproape jumătate (44 la sută) dintre cei intervievați apreciază că a avut loc o îmbunătățire a stabilității sistemului bancar, în timp ce 36 la sută dintre subiecți consideră că aceasta a rămas neschimbată.

Referitor la așteptările respondenților cu privire la modul în care integrarea în Uniunea Europeană le va influența capacitatea de economisire, se constată un echilibru între ponderea celor care consideră că vor economisi cel puțin la fel ca în prezent și a celor care anticipează o reducere a capacității lor de economisire.

Grafic 6.2.3: Considerați că după integrarea în Uniunea Europeană veți economisi mai mult, la fel sau mai puțin decât în prezent?

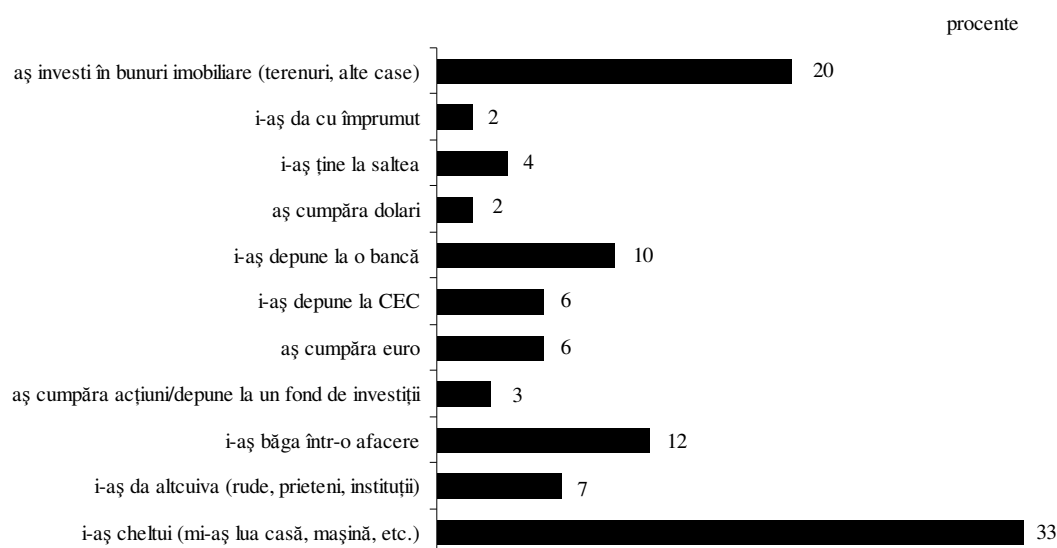
40 la sută dintre subiecți **cred că vor economisi mai puțin**, în timp ce numai 13 la sută cred că vor avea o capacitate de economisire superioară celei de acum. Majoritatea celor care apreciază că vor economisi mai mult după integrarea României în Uniunea Europeană sunt persoane între 18 și 25 de ani, cu studii medii, salariați, cu venituri între 300 și 600 lei, care trăiesc în orașe cu peste 200.000 de locuitori.

6.3. Comportamente, evoluții și tendințe ale economisirii

Această secțiune este **dedicată cunoașterii preferințelor actuale și viitoare** ale populației cu privire la plasarea resurselor bănești disponibile, luând în considerare atât siguranța, cât și profitabilitatea diverselor forme de economisire, moneda în care sunt exprimate, existența unui plan de economisire, motivele economisirii, mărimea sumelor economisite lunar.

Astfel, un prim aspect avut în vedere se referă la preferința subiecților față de **modul de utilizare a banilor**.

Grafic 6.3.1: Gândindu-vă la nivelul veniturilor dvs. actuale, dacă după acoperirea cheltuielilor curente v-ar rămâne o sumă de bani disponibilă, ce ați face cu ea?

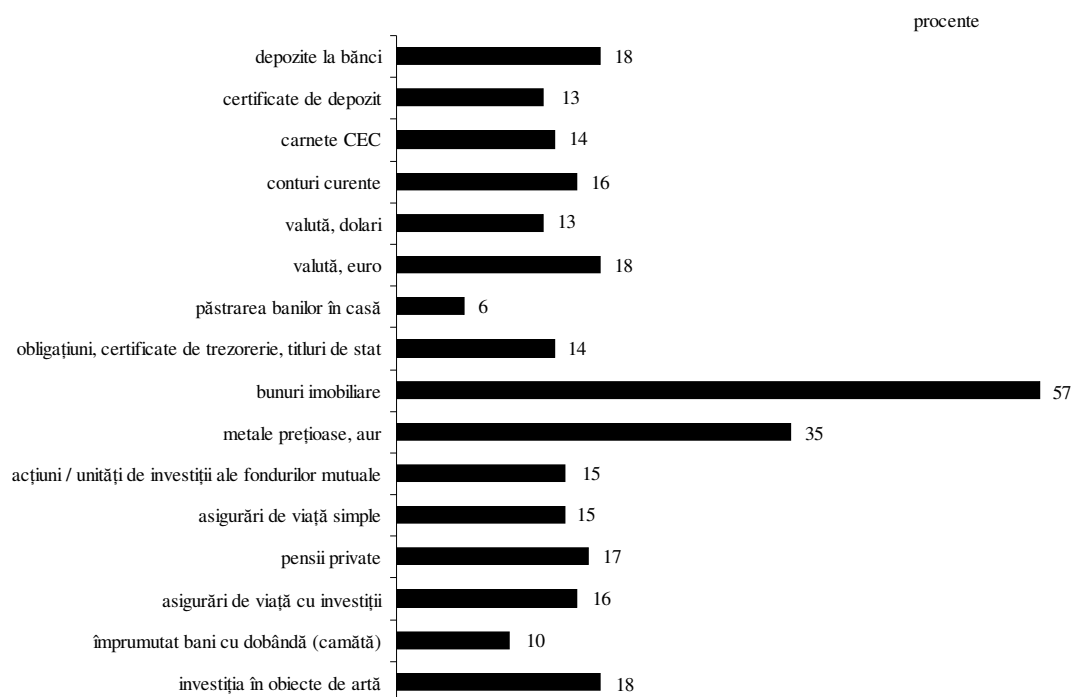
La nivel ipotetic, dacă cei intervievați ar avea, după acoperirea cheltuielilor curente, o sumă de bani disponibilă, intențiile acestora ar viza consumul (33 la sută), investițiile în bunuri imobiliare (20 la sută), plasamentele la instituții de credit (16 la sută), investiția într-o afacere (12 la sută) și cumpărarea de valută (8 la sută). Pe ultimele locuri în preferințe se află păstrarea banilor în casă, cumpărarea de acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții, precum și camăta.

Spre cheltuirea banilor sunt orientați mai degrabă cei de vârstă medie, muncitori, cu studii medii, cu un venit personal relativ scăzut, din orașele mari, din Muntenia.

Într-o afacere ar investi tinerii, patronii, liber-profesioniștii, cei cu studii superioare, cu venituri ale gospodăriei relativ ridicate, din Muntenia.

În bunuri imobiliare ar investi tinerii și tehnicienii, comercianții, cu studii medii, cu un venit personal și pe gospodărie mediu spre ridicat, din orașele mari, din Transilvania.

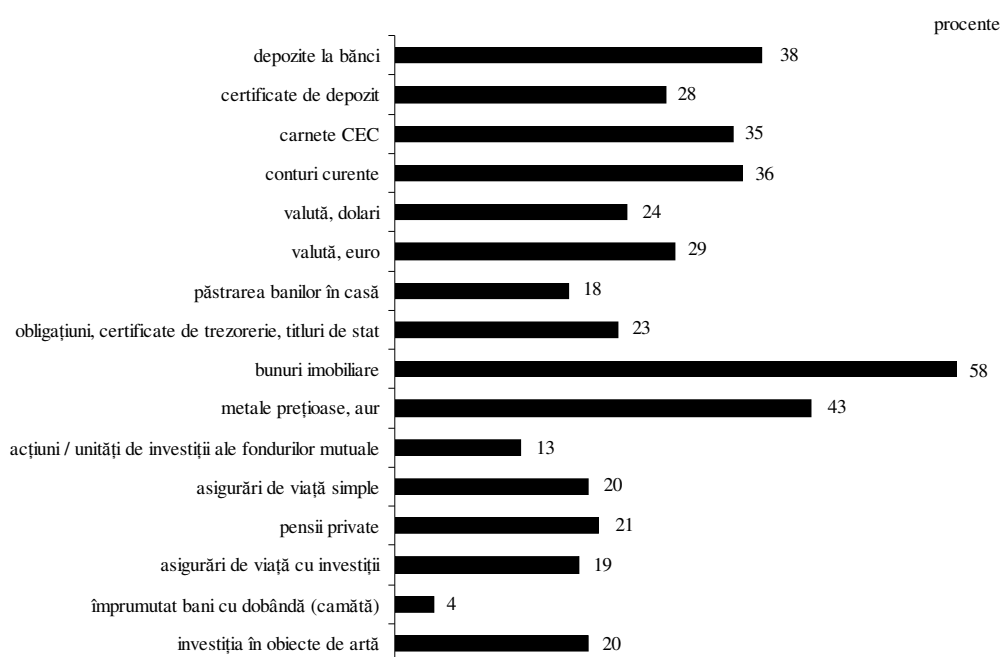
Din punct de vedere al **profitabilității**, formele de economisire sunt apreciate de către respondenți după cum urmează:

Grafic 6.3.2: Cărei forme de economisire i-ați acorda nota maximă din punct de vedere al profitabilității?

Cele mai profitabile forme de economisire sunt considerate a fi cele în bunuri imobiliare (57 la sută dintre subiecți) și metale prețioase și aur (35 la sută dintre respondenți).

18 la sută dintre subiecți apreciază depozitele la bănci ca fiind cea mai profitabilă modalitate de economisire, aceeași proporție percepend economisirea în euro ca fiind cea mai profitabilă.

În ceea ce privește **siguranța** asociată diferitelor forme de economisire, aprecierile subiecților sunt redată în graficul 6.3.3.

Grafic 6.3.3: Cărei forme de economisire i-ați acorda nota maximă din punct de vedere al siguranței?

Cele mai sigure forme de economisire sunt considerate a fi cele în bunuri imobiliare (58 la sută dintre subiecți), metale prețioase și aur (43 la sută dintre respondenți), depozite la bănci (38 la sută dintre subiecți), urmate de conturi curente (36 la sută) și carnete CEC (35 la sută).

Bidimensionalitatea grilei de apreciere a principalelor moduri de a investi/economisi - siguranță și profitabilitate - indică o înclinație în a aprecia investițiile în bunuri imobiliare și în plasamente bancare ca fiind cele mai sigure și profitabile. Plasamentele bancare sunt mai bine apreciate din perspectiva siguranței decât din perspectiva câștigului obținut.

Cu toate că aprecierile subiecților vizează modalitățile mai sus menționate, experiența lor configurează o altă ierarhie. Astfel, **formele de economisire utilizate** de respondenți sunt depozitele la bănci (44 la sută), carnetele CEC (44 la sută), păstrarea banilor în casă (43 la sută), economiile în euro (41 la sută), conturile curente (36 la sută), economiile în dolari americani (30 la sută).

Preferințele pentru depunerile la bănci se regăsesc într-o măsură mai mare în cazul categoriilor: persoane peste 50 de ani, persoane cu statut ocupațional ridicat, cu studii superioare, din orașele medii și mari, cu un venit personal lunar între 900 și 1.500 lei, din București.

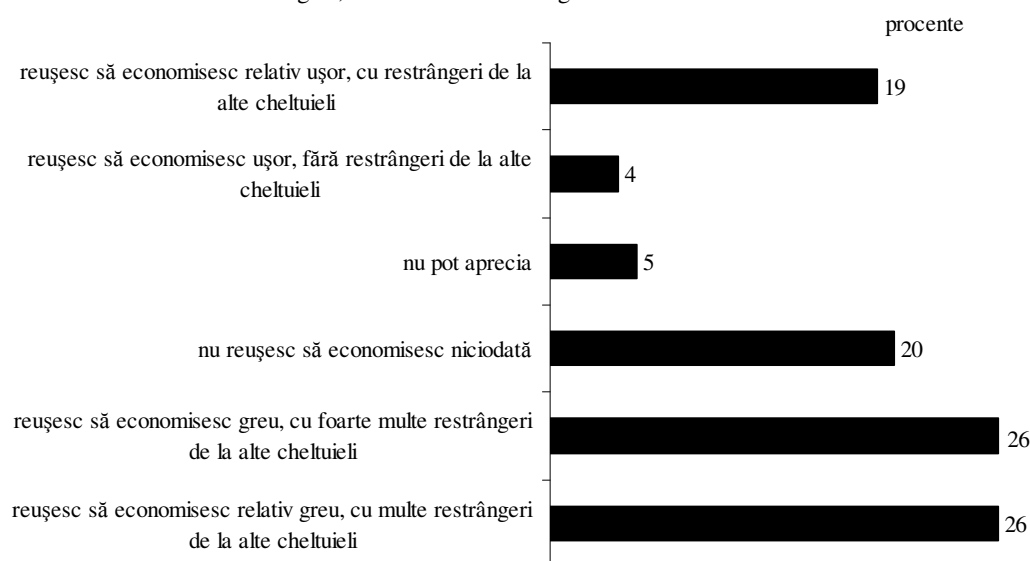
Preferințele pentru depunerile la CEC se regăsesc într-o măsură mai mare în cazul categoriilor: persoane peste 50 de ani, pensionari, cu studii elementare, cu venit relativ scăzut, din mediul urban.

Păstrarea banilor în casă este preferată în mai mare măsură de tineri, cu un nivel de educație relativ scăzut, cu un venit personal lunar de maxim 300 lei, din Muntenia.

Păstrarea economiilor în euro este preferată de persoanele cu statut ocupațional ridicat, cu studii superioare, din orașele cu peste 200.000 de locuitori, cu un venit lunar personal și pe gospodărie de peste 900 lei, din București.

În ceea ce privește **capacitatea de a economisi**, peste o treime din respondenți declară că reușesc să economisească, însă aprecierile cu privire la ușurința cu care fac economii diferă.

Grafic 6.3.4: Reușiți să economisiți ușor, fără restrângeri de la alte cheltuieli/ relativ ușor, cu restrângeri de la alte cheltuieli/ relativ greu, cu multe restrângeri de la alte cheltuieli/ greu, cu foarte multe restrângeri de la alte cheltuieli?

Economisirea este, conform declarațiilor, ușoară și relativ ușoară doar pentru 23 la sută din populația bancarizată.

Majoritatea, respectiv 52 la sută dintre respondenți, întâmpină dificultăți în demersul de a economisi, în timp ce 20 la sută declară că nu reușesc să economisească niciodată.

Majoritatea celor care reușesc să economisească ușor și relativ ușor fac parte din grupa de vârstă 26-45 de ani, aparțin unor gospodării în care există cel puțin doi membri cu venit permanent și au un venit personal lunar de peste 900

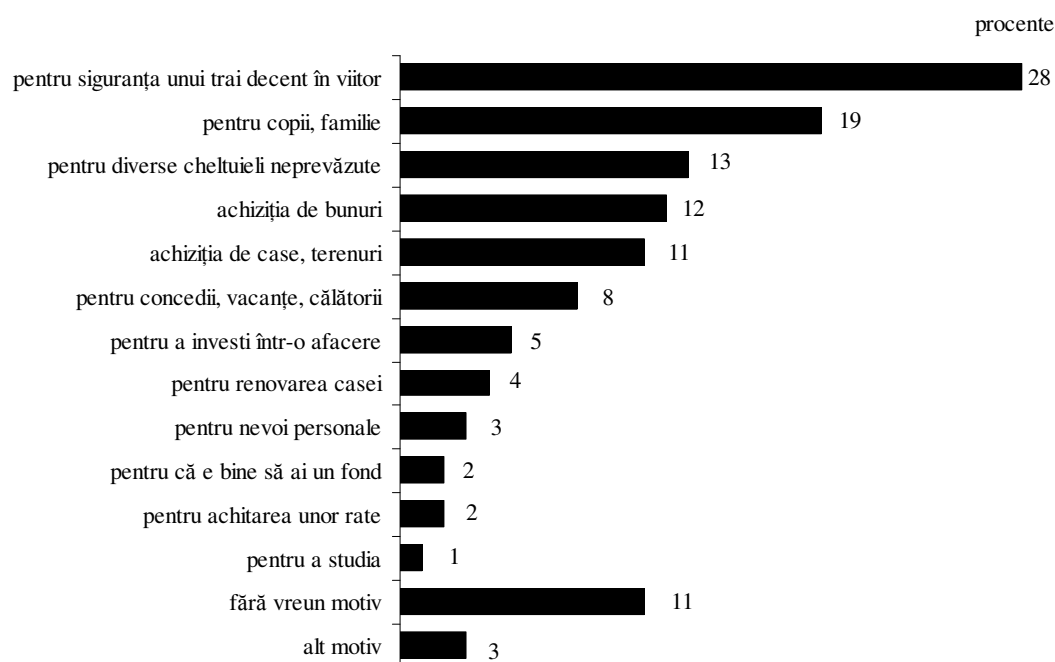
lei și un venit al gospodăriei ce depășește 1.800 lei, din București. Din rândul acestora, există un echilibru relativ între ponderea celor mulțumiți de oportunitățile financiare existente și a celor nemulțumiți.

Relativ greu economisesc cei de peste 50 de ani, mai ales agricultorii, cei cu studii elementare, din mediul rural, cu un venit personal lunar între 300 și 900 lei, din Transilvania.

Nu reușesc să economisească mai ales femeile, persoanele peste 50 de ani, muncitorii, cei cu studii elementare, cu un venit personal lunar maxim de 300 lei, din orașele mari și din București.

Din răspunsurile primite la întrebarea privind **principalele motive pentru care economisesc** a rezultat că percepția generală a respondenților este că economisirea oferă suportul financiar al viitorului personal și familial.

Grafic 6.3.5: Care sunt principalele motive pentru care economisiți bani?

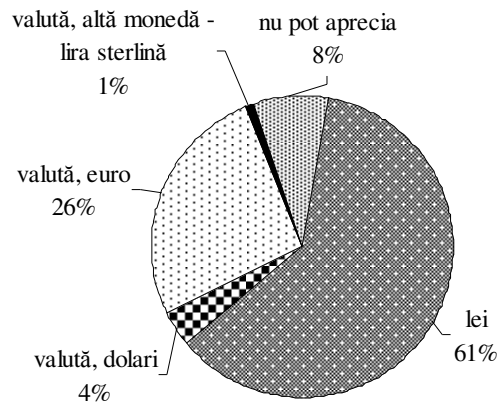

Procente calculate la nivelul întregului eșantion.

Astfel, printre motivele menționate de subiecți se numără: asigurarea unui trai decent în viitor (28 la sută), pentru copii și familie (19 la sută), pentru diverse cheltuieli neprevăzute (13 la sută). Un motiv pentru a economisi îl reprezintă și achiziția viitoare de bunuri imobiliare, mașini și alte bunuri (23 la sută). Există un segment semnificativ de populație (circa 11 la sută) care economisește fără vreun motiv explicit, cea mai probabilă motivație fiind dorința de a acumula capital.

Preferințele manifestate de respondenți pentru **economisirea într-o anumită monedă** sunt ilustrate în graficul 6.3.6.

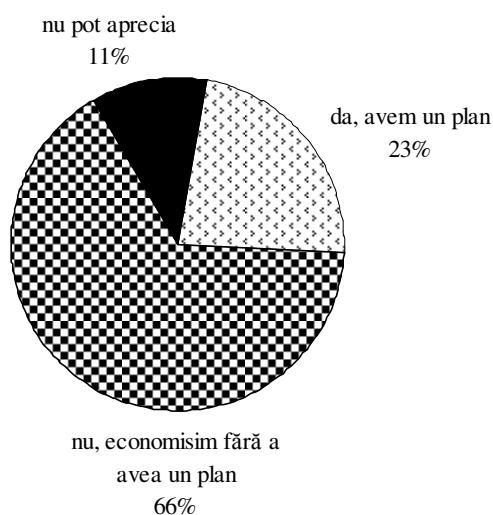
Grafic 6.3.6: Preferați să economisiți în lei sau în valută?
În ultimul caz, ce valută preferați?

Leul reprezintă preferința majorității în privința monedei de economisire (61 la sută), dintre valute fiind preferată de departe moneda unică europeană (26 la sută dintre respondenți, pentru dolarul american optând doar 4 la sută).

Majoritatea respondenților economisesc fără a avea un **plan de economisire**, așa cum se reflectă în graficul 6.3.7.

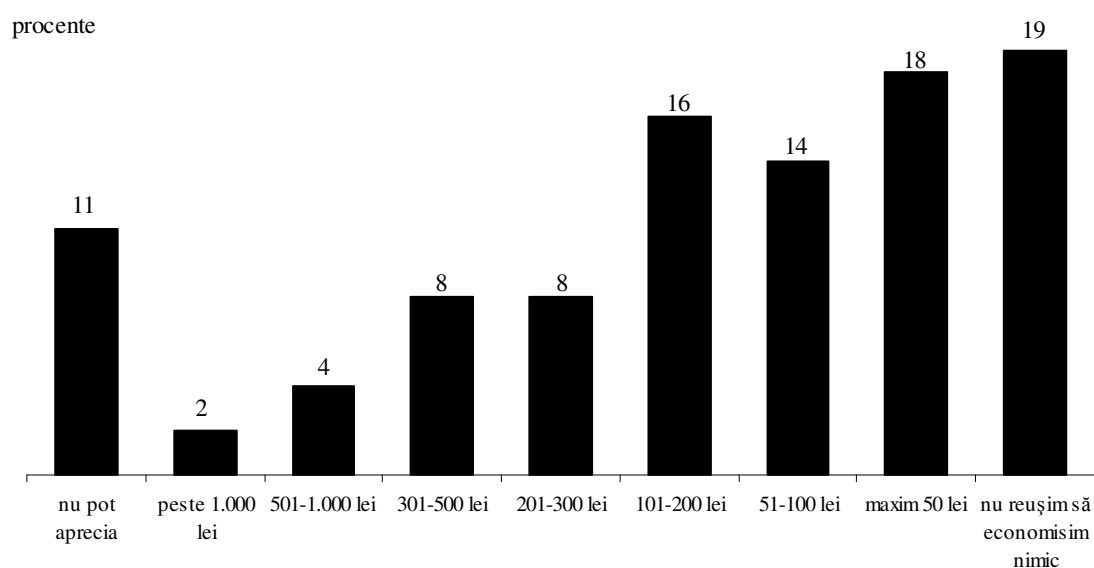
Grafic 6.3.7: În general, dvs. și alți membri ai familiei dvs. aveți vreun plan de economisire (vă planificați să economisiți bani)?

Numai aproximativ un sfert (23 la sută) dintre cei intervieuați admit existența în familie a unui plan de economisire.

În ceea ce privește **valoarea medie a sumei de bani** pe care respondenții o pot economisi lunar, situația se prezintă după cum urmează:

Grafic 6.3.8: Care este valoarea medie a sumei de bani pe care reușiți să o economisiți lunar?

19 la sută dintre cei intervievați au răspuns că nu pot economisi, în timp ce aproape o treime dintre respondenți (32 la sută) au declarat că reușesc să economisească sub 100 lei, 24 la sută economisesc între 100 și 300 lei, iar 14 la sută reușesc să facă economii de peste 300 lei.

Majoritatea respondenților din categoria celor care economisesc peste 300 lei sunt tineri, cu statut ocupațional ridicat sau patroni, liber-profesioniști, cu un venit personal lunar de peste 900 lei, din orașe mari și din București.

Sub 100 lei economisesc persoanele cu vârsta peste 50 de ani, agricultorii sau muncitorii, cu un venit personal lunar de maxim 300 lei, din mediul rural.

Referitor la suma medie pe care au reușit să o economisească lunar **în 2006 față de anul precedent**, respondenții au indicat următoarele:

Grafic 6.3.9: Comparativ cu 2005, în 2006 ați reușit să economisiți lunar, în medie, o sumă de bani mai mare, mai mică sau aproximativ la fel?

Astfel, 16 la sută au reușit să economisească lunar mai mult, 14 la sută au economisit mai puțin, iar 52 la sută au declarat că au economisit aproximativ la fel.

Dacă din acest punct de vedere se poate constata un echilibru, nu același lucru se poate distinge comparând diferențele medii lunare: în 2006, cei 16 la sută au făcut economii medii lunare cu 340 lei mai mari, în timp ce cei 14 la sută au economisit în medie lunar mai puțin cu 150 lei. Așadar, **în cifre absolute, în 2006 s-a reușit să se economisească mai mult decât în 2005.**

În ceea ce privește **modalitățile de economisire utilizate în ultimul an**, în graficul 6.3.10 se prezintă opțiunile respondenților.

Grafic 6.3.10: Ce forme de economisire ați utilizat în ultimul an?

Prin urmare, principalele forme de economisire utilizate în ultimul an au fost: conturile curente (21 la sută), depozitele la bănci (21 la sută), carnetele CEC (8 la sută), certificatele de depozit (7 la sută), metalele prețioase (6 la sută), acțiunile sau unitățile de investiții ale fondurilor mutuale (5 la sută), bunurile imobiliare (4 la sută), asigurările de viață simple (3 la sută), asigurările de viață cu investiții (2 la sută), pensiile private (2 la sută).

Se remarcă ponderea mare a celor care au declarat că au păstrat banii în casă, respectiv 29 la sută dintre respondenți, preponderenți fiind cei cu studii medii, cu un venit personal lunar relativ scăzut, din orașele de mărime medie, din Muntenia.

Cei care au economisit în ultimul an prin conturi curente se regăsesc într-o măsură mai mare în categoriile de tineri, cu un statut ocupațional ridicat sau patroni, liber-profesioniști, cu studii superioare, cu venituri personale peste 1.500 lei, din orașe de mărime medie.

Cei cu depozite la bănci aparțin într-o măsură mai mare categoriilor de vârstnici, bărbați, cu statut ocupațional ridicat, cu școală post-liceală sau studii superioare, cu venituri medii spre ridicate, din mediul rural.

O parte dintre respondenți au economisit în valută, ponderea celor care au optat pentru euro (19 la sută) fiind de peste două ori mai mare decât a celor care au optat pentru economisirea în moneda americană (8 la sută). Aceștia sunt în mai

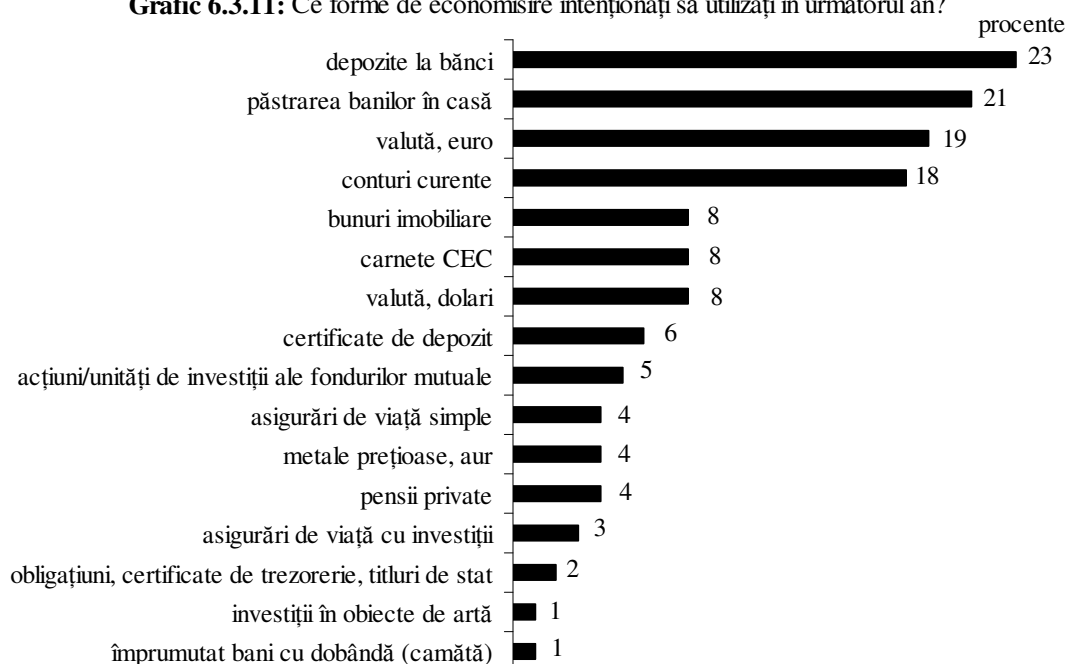
mare măsură cu studii superioare, cu un statut ocupațional ridicat, cu un venit personal lunar între 900 și 1.500 lei, din orașele mici și medii, din Transilvania.

Se evidențiază opțiunea, încă redusă ca pondere, de investiție în bunuri imobiliare. Existența unui nivel minim necesar de resurse face ca bunurile imobiliare să constituie, mai degrabă, o aspirație decât o modalitate concretă de investiție.

Dintre respondenții care au optat în ultimul an pentru plasamentele la instituțiile de credit, cea mai mare parte a acestora au economisit peste 1.000 lei.

Din răspunsurile date de subiecți rezultă că **tendința** înregistrată în ceea ce privește alegerea **formelor de economisire se va manifesta și în următorul an**, cu ușoare modificări de ponderi de la o categorie la alta, după cum reiese din graficul 6.3.11.

Grafic 6.3.11: Ce forme de economisire intenționați să utilizați în următorul an?

Procente calculate la nivelul întregului eșantion.

Dacă ne referim la **atitudinile** manifestate de respondenți **față de economisire**, deși aceștia admit că “este important să economisești în fiecare lună”, acest demers dezirabil este însoțit de o tendință accentuată spre consum și atragere a resurselor financiare prin credit. Orizontul de timp pe care este proiectată economisirea este relativ redus, momentul pensionării, de exemplu, fiind perceput de majoritatea celor intervievați ca fiind prea îndepărtat pentru a deveni un motiv de economisire. 49 la sută dintre subiecți manifestă aversiune

față de risc, preferând să economisească în instrumente cu risc scăzut, în timp ce 20 la sută dintre aceștia sunt dispuși să își asume un risc mai mare în perspectiva obținerii unui randament crescut față de cel oferit de alte instrumente de economisire.

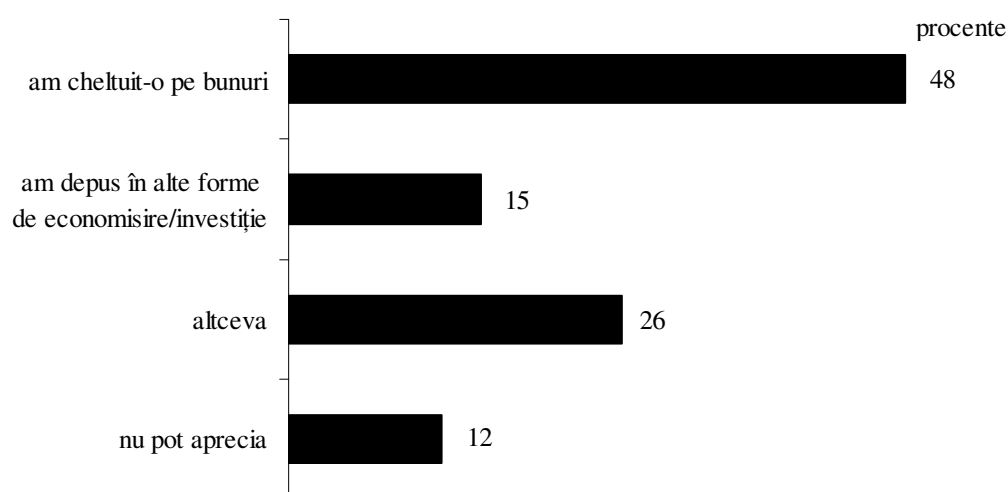
6.4. Comportamente de utilizare a produselor și serviciilor bancare

Scopul acestei secțiuni este de a oferi o imagine asupra utilizării serviciilor și produselor bancare, factorilor care stau la baza alegerii unui furnizor de servicii bancare, perioadei preferate de economisire, principalelor instrumente de economisire și de credit utilizate și intențiilor respondenților cu privire la acestea în următoarele 6 luni.

În ultimele 12 luni, 22 la sută dintre cei intervievați au efectuat depuneri în conturi bancare, iar 15 la sută au deschis un cont curent.

8 la sută dintre respondenți au deschis un cont curent/ au constituit un depozit la o altă bancă decât cea la care aveau deja, această decizie fiind determinată, în principal, de atractivitatea ofertelor și calitatea serviciilor.

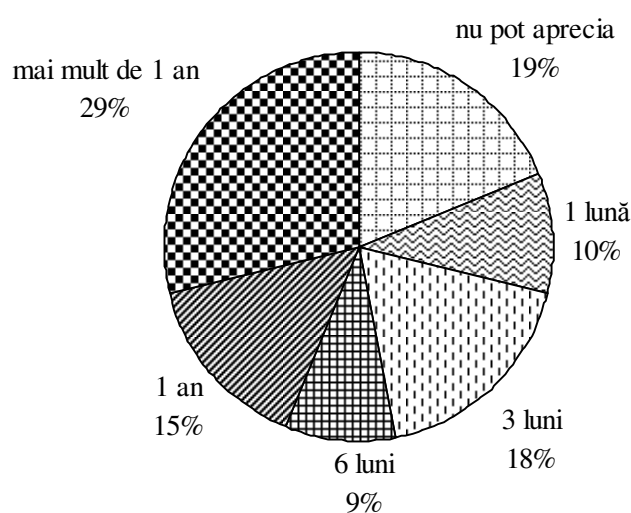
Lichidările de cont/depozit au fost făcute de 15 la sută dintre subiecți, în special pentru achiziții și diverse alte cheltuieli, după cum se ilustrează și în graficul 6.4.1.

Grafic 6.4.1: Ce ați făcut cu suma respectivă de bani?

Procente calculate raportat la cei care au lichidat un cont sau un depozit.

După cum se observă, doar o mică parte dintre cei care au lichidat un cont/depozit (15 la sută) au ales să plaseze sumele aferente conturilor/depozitelor lichidate în alte forme de economisire.

Preferințele celor care au constituit depozite cu privire la **termenele de economisire** sunt evidențiate de graficul 6.4.2.

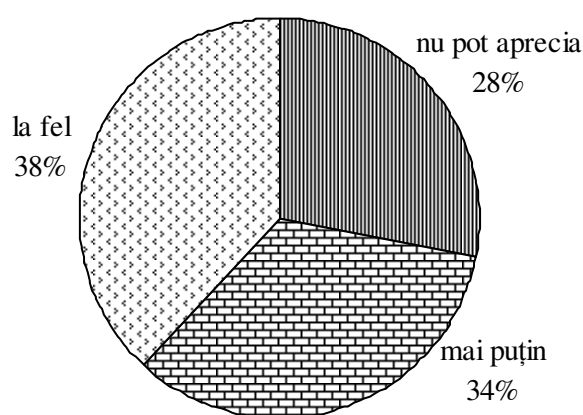
Grafic 6.4.2: Pe ce perioadă preferați să economisiți?

Procente calculate raportat la cei care au deschis un cont sau depozit.

Astfel, sunt preferate, în general, termene scurte (1 lună, 10 la sută; 3 luni, 18 la sută; 6 luni, 9 la sută; 1 an, 15 la sută), opțiunea pentru termene de peste 1 an fiind exprimată de 29 la sută dintre respondenți.

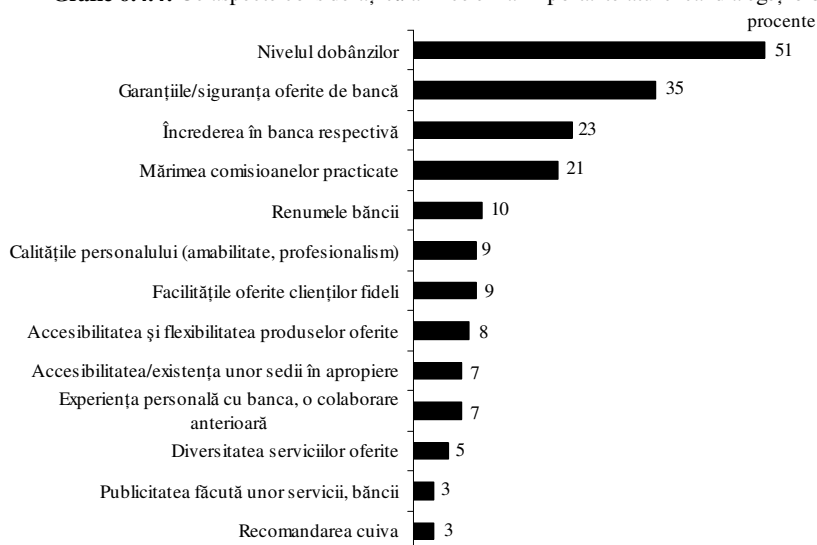
Tot legat de comportamentul de economisire al respondenților, s-a urmărit și modul în care acesta ar fi afectat de **creșterea impozitului pe dobânda** la plasamentele bancare, răspunsurile primite fiind redată în graficul 6.4.3.

Grafic 6.4.3: În general, creșterea impozitului pe dobânda oferită de bănci vă face să economisiți la fel sau mai puțin?

Rezultă că o creștere a impozitului pe dobânda oferită de bănci ar afecta comportamentul de economisire al unei treimi dintre respondenți (34 la sută), care cred că în aceste condiții ar economisi mai puțin în bănci. Alți 38 la sută declară că nu ar fi afectați de o astfel de măsură, în timp ce 29 la sută sunt nehotărâți în privința unei opinii.

În vederea identificării factorilor care stau la baza **alegerii băncilor** la care își plasează economiile, respondenților li s-a cerut să evalueze importanța unor aspecte atunci când aleg o bancă.

Grafic 6.4.4: Ce aspecte considerați că ar fi cele mai importante atunci când alegeți o bancă?

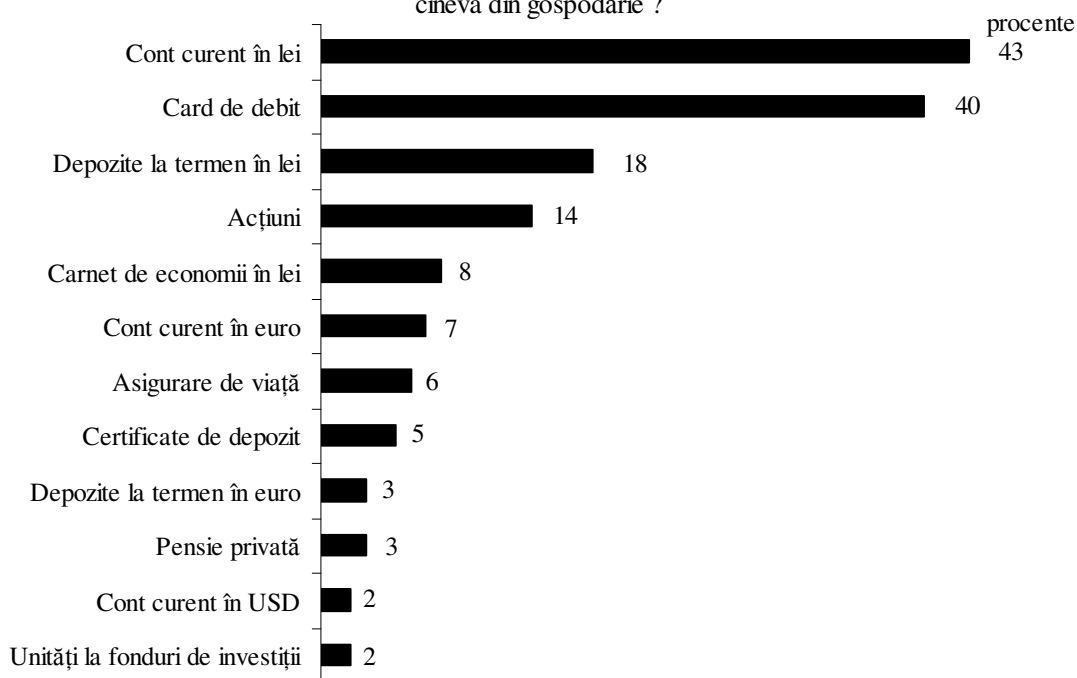
Procente calculate la nivelul întregului eșantion.

Alegerea unei bănci se face mai degrabă rațional - analitic, prin compararea nivelului dobânzilor și al comisioanelor practicate, precum și a siguranței oferite de bancă. Publicitatea și recomandările din partea altor persoane nu sunt considerate importante decât de către 3 la sută dintre respondenți.

Majoritatea românilor preferă băncile mari, acordă o mare importanță alegerii băncii, dar sunt interesați în mai mică măsură de informațiile despre bănci și publicitatea făcută acestora. 61 la sută dintre subiecți consideră, în mare sau foarte mare măsură, că băncile sunt un loc sigur de depunere a banilor, deși 49 la sută dintre respondenți declară că știu puține despre felul în care le sunt garantate depunerile în bănci.

În ceea ce privește **portofoliul de plasamente** al membrilor gospodăriei în ultimul an, graficul 6.4.5 evidențiază instrumentele utilizate cu precădere.

Grafic 6.4.5: Ce instrumente de economisire ați deținut în ultimul an, dvs. sau cineva din gospodărie ?

Procente calculate la nivelul întregului eșantion.

După cum se remarcă, portofoliul de plasamente are ca principale instrumente de economisire conturile curente și cardurile de debit, utilizate în ultimul an de 40 - 43 la sută din membrii gospodăriilor accesate. Urmează apoi depozitele la termen în lei și acțiunile, utilizate în 18 la sută, respectiv 14 la sută din gospodăriile vizitate. În continuare, sunt plasate în ordine descrescătoare carnetele de economii în lei (8 la sută), conturile curente în euro (7 la sută), asigurările de viață (6 la sută), certificatele de depozit (5 la sută), depozitele la termen în euro (3 la sută), pensiile private (3 la sută), unitățile la fondurile de investiții (2 la sută).

Majoritatea gospodăriilor care dețin instrumente de economisire au câte un singur instrument de un anumit tip din această categorie, remarcă fiind valabilă și în cazul instrumentelor de credit.

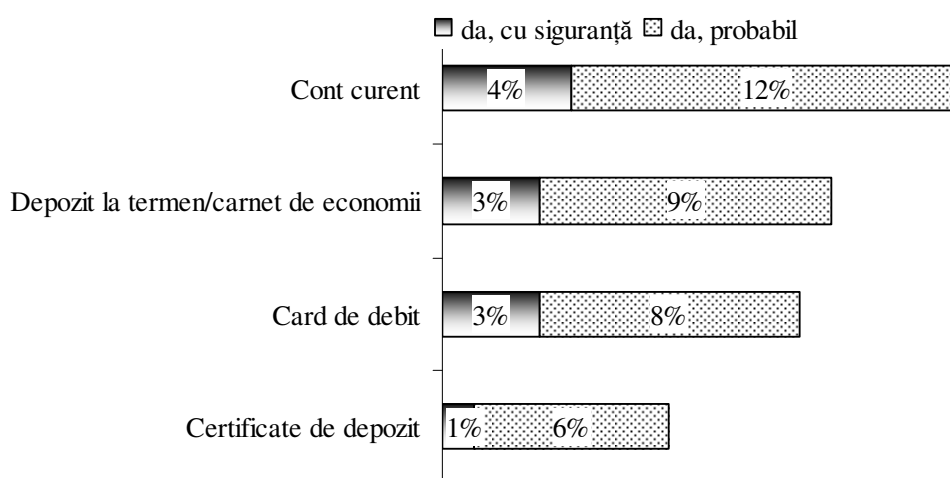
În anul 2006, valoarea totală a instrumentelor de economisire de un anumit tip deținute în cadrul unei gospodării depășește, de regulă, 1.000 lei.

Referitor la **tipurile de credit**, creditul de consum a devenit unul dintre cele mai dezvoltate segmente ale creditului bancar. Aproape un sfert dintre respondenții intervievați au afirmat că, în ultimul an, cineva din gospodărie a deținut un credit pentru nevoi personale, 20 la sută au deținut un card de credit, 12 la sută au contractat un credit pentru achiziționare de bunuri de folosință îndelungată, iar 10 la sută au avut credit pentru casă și mașină. Mai puțin

utilizate sunt creditele pentru vacanță, leasing pentru mașină sau descoperitul de cont.

Intențiile respondenților cu privire la economisire sunt reflectate în graficul 6.4.6.

Grafic 6.4.6: În următoarele 6 luni intenționați să vă deschideți un cont curent/ depozit la termen sau carnet de economii/ certificate de depozit/ card de debit?

Procente calculate la nivelul întregului eșantion.

După cum se observă în graficul de mai sus, între opțiunile respondenților cu privire la tipurile de instrumente bancare de economisire pe care intenționează să le achiziționeze în următoarele 6 luni, pe primul loc se situează conturile curente, urmate de depozitele la termen/ carnetele de economii, cardurile de debit și certificatele de depozit.

6.5. Garantarea depozitelor bancare

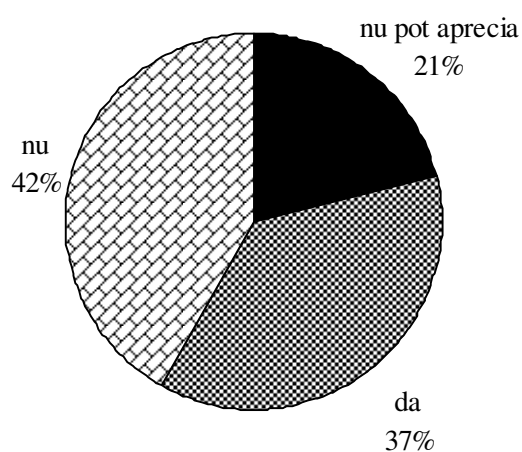
Acest capitol relevă felul în care au fost percepute falimentele bancare, cât de cunoscut este modul de garantare a depozitelor constituite la instituțiile de credit, plafonul de garantare, instituția care are în atribuții garantarea depozitelor și mijlocul prin care populația a intrat în posesia acestor informații.

Cu privire la **falimentele bancare**, deși de notorietate ridicată (88 la sută dintre respondenți au auzit de ele), acestea nu sunt cunoscute sub aspectul despăgubirilor ulterioare acordate (numai 18 la sută dintre cei care au auzit de

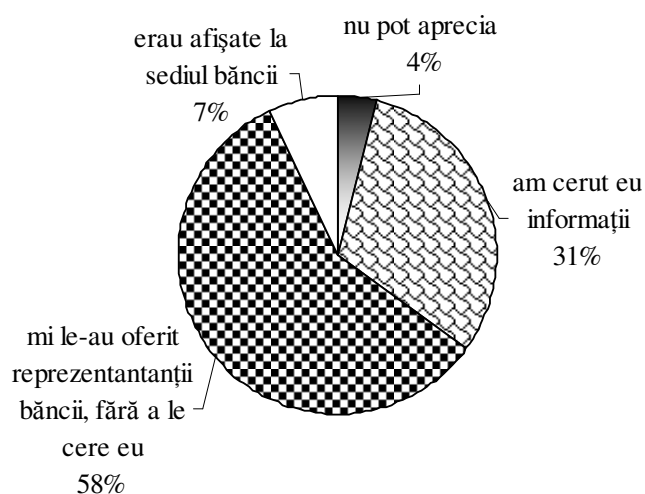
falimente bancare au cunoștință de faptul că deponenții au fost despăgubiți, în timp ce 63 la sută știu că cei care și-au pierdut banii nu au primit nimic în schimb).

În ceea ce privește **cunoașterea modului de garantare a depozitelor**, răspunsurile subiecților reflectă o pondere relativ mică a celor informați în această privință.

Grafic 6.5.1: În momentul în care ați deschis un cont sau depozit bancar, vi s-a spus ceva despre modul în care vă sunt garantate depunerile?

Dintre cei care au deschis un cont/depoziț, numai 37 la sută au primit informații cu privire la garantarea depozitelor, **sursele de informare** fiind prezentate în continuare.

Grafic 6.5.2: Cum ați intrat în posesia acestor informații ?

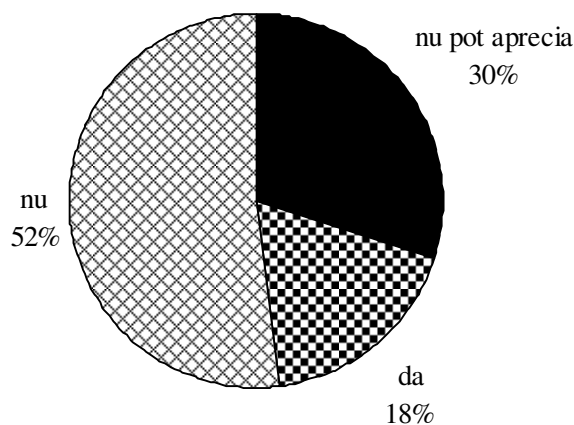
Procente calculate raportat la cei care au auzit de modul în care sunt garantate depunerile.

În majoritatea cazurilor (58 la sută), reprezentanții băncii sunt cei care au oferit informațiile fără ca acest lucru să le fi fost solicitat în mod expres de clienți, în timp ce 31 la sută au declarat că au fost informați despre garantarea depozitelor la cererea lor.

De asemenea, 7 la sută dintre respondenți au intrat în posesia datelor despre garantarea depozitelor consultând informațiile afișate la sediul băncii.

Un alt aspect investigat s-a referit la informațiile deținute de subiecți în legătură cu **existența unei instituții având ca scop garantarea depozitelor** la instituțiile de credit.

Grafic 6.5.3: Din câte știți dvs., există vreo instituție care se ocupă cu garantarea depozitelor bancare?

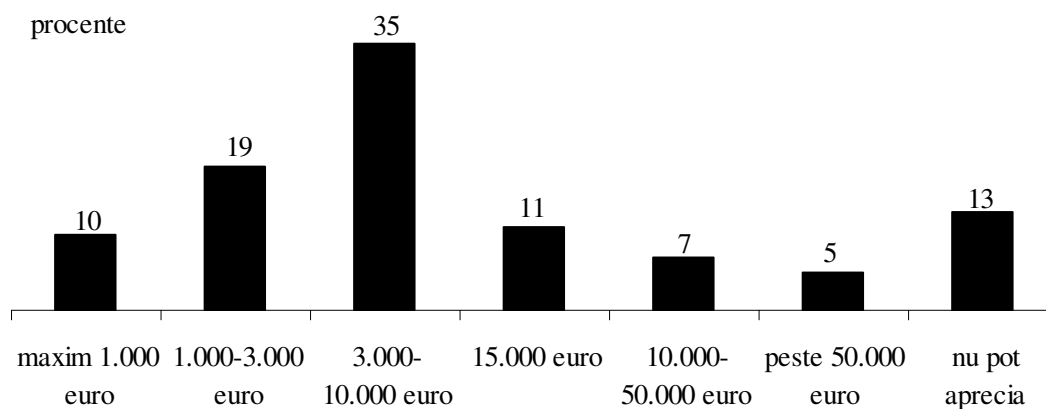
Numai 18 la sută dintre cei intervievați știu de existența unei instituții de garantare a depozitelor bancare. Dintre aceștia, numai o cincime au indicat spontan denumirea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar. Confuziile cele mai frecvente s-au făcut cu Banca Națională a României și cu societățile de asigurări.

În cazul persoanelor cărora li s-au dat mai multe informații referitoare la Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, 22 la sută dintre respondenți au declarat că au auzit de acesta.

Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar are o notorietate mai ridicată în orașele cu peste 100.000 de locuitori, în Dobrogea și Banat, în rândul celor din grupa de vârstă 36 – 55 ani, cu studii post-liceale și superioare și statut ocupațional ridicat.

Referitor la **plafonul de garantare**, numai 1 respondent din 10 a declarat că știe care este nivelul acestuia.

Grafic 6.5.4: Ne puteți spune care este nivelul aproximativ al plafonului de garantare, exprimat în euro?

Procente calculate raportat la cei care au răspuns că știu nivelul plafonului de garantare.

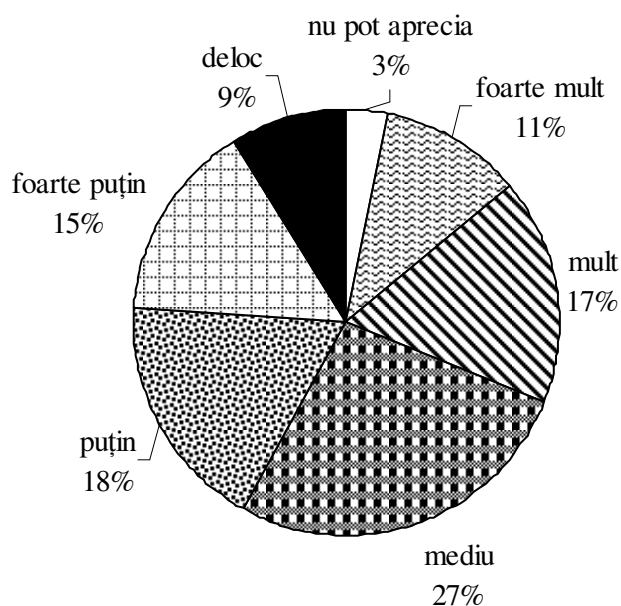
Dintre cei care au răspuns că au cunoștință de nivelul plafonului de garantare, numai 11 la sută au indicat valoarea corectă, respectiv 15.000 euro.

Notorietatea mai mare a nivelului plafonului de garantare este mai ridicată în rândul persoanelor cu studii superioare și statut ocupațional ridicat.

6.6. Surse de informare

Secțiunea prezentă arată interesul subiecților și frecvența consultării mijloacelor de informare publică referitor la informațiile de natură financiar-bancară, inclusiv la ofertele instituțiilor financiare.

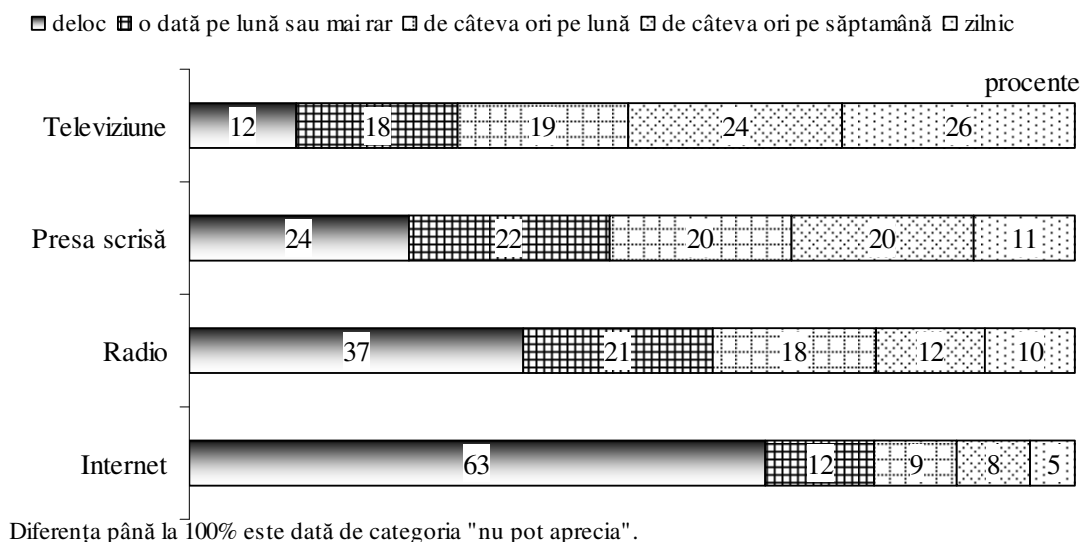
Grafic 6.6.1: În ce măsură vă interesează informații privind depozitele bancare, dobânzile, garantarea depozitelor, alte forme de economisire/investire?

Numai 28 la sută dintre respondenți se arată interesați în mare și foarte mare măsură de informații privind depozitele bancare, dobânzile, modul de garantare a depozitelor, alte forme de economisire/investire, 27 la sută manifestând un interes caracterizat drept mediu.

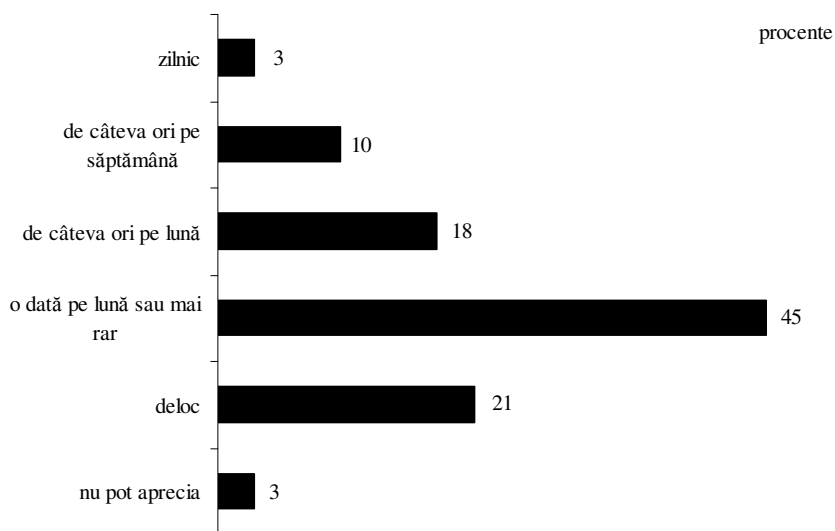
Frecvența cu care respondenții se informează, din diferite surse, în legătură cu probleme de natură economico-financiară este ilustrată în graficul 6.6.2.

Grafic 6.6.2: Cât de des vă informați în privința problemelor economico-financiare din următoarele surse?

Sursa cel mai des utilizată pentru a afla informații financiare este televiziunea, urmată de presa scrisă, radio și Internet.

Grafic 6.6.3: Cât de des vă interesați în privința ofertelor instituțiilor financiare?

Procente calculate la nivelul întregului eșantion.

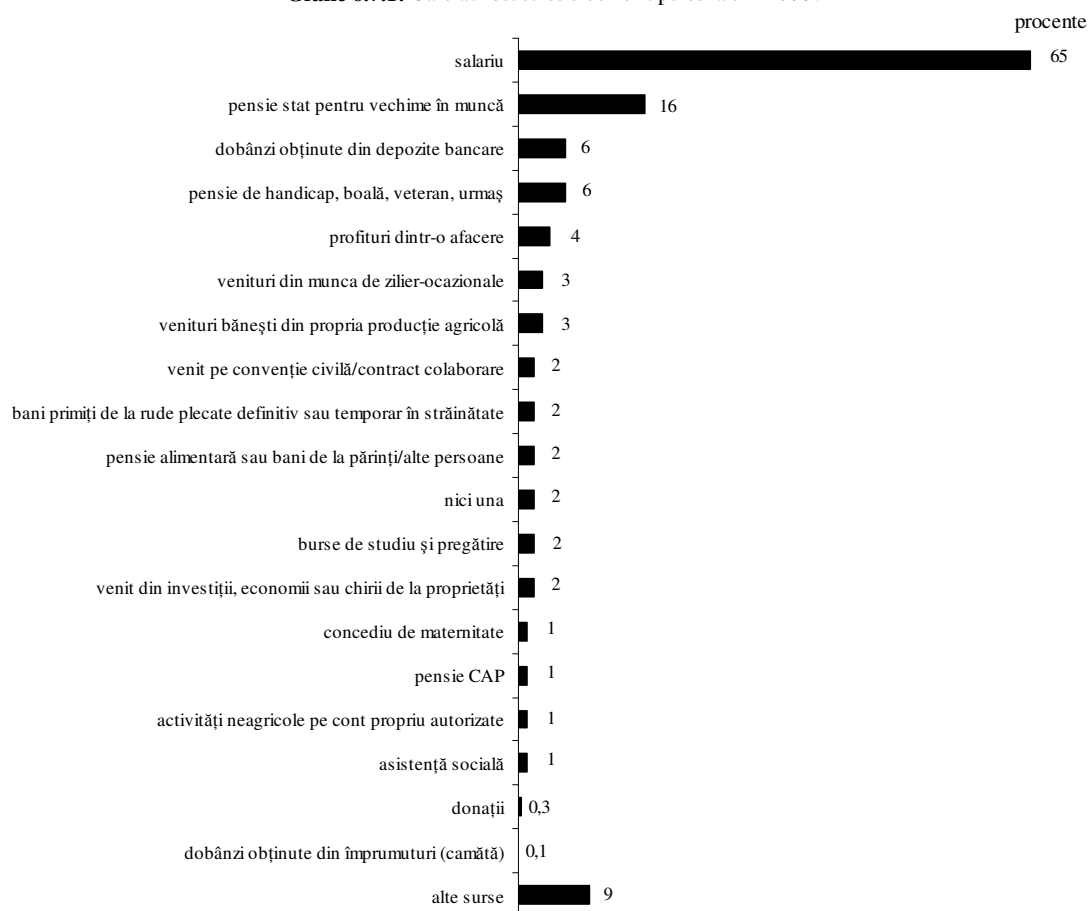
31 la sută dintre respondenți se interesează de cel puțin câteva ori pe lună de ofertele instituțiilor financiare, în timp ce 45 la sută dintre aceștia se interesează de aceste oferte cu o frecvență lunară sau chiar mai mare, 21 la sută exprimându-și lipsa de interes.

6.7. Venituri și cheltuieli

În ultima secțiune a studiului sunt indicate sursele de venituri ale respondenților, la nivel individual și al gospodăriei, precum și principalele categorii de cheltuieli.

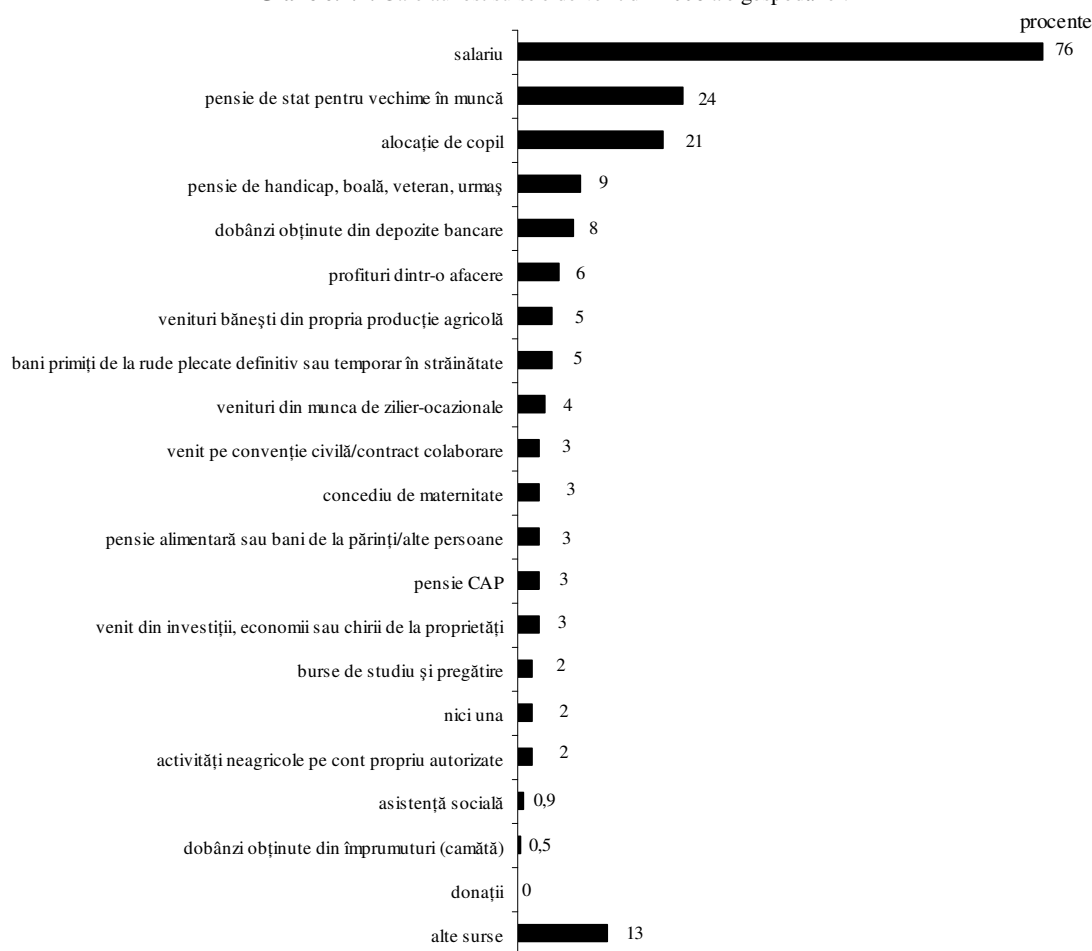
La nivel individual, principalele surse de venit în anul 2006 ale persoanelor intervievate sunt salariile (65 la sută), pensiile pentru vechime în muncă (16 la sută), dobânzile obținute din depozite bancare (6 la sută), pensiile de handicap, boală, veteran, urmaș (6 la sută), profituri dintr-o afacere (4 la sută), veniturile din munca de zilele-ocasionale (3 la sută), veniturile bănești din propria producție agricolă (3 la sută), venitul pe convenție civilă/contract colaborare (2 la sută), banii primiți de la rude plecate definitiv sau temporar în străinătate (2 la sută), pensia alimentară sau banii de la părinți/alte persoane (2 la sută), nici una (2 la sută), burse de studiu și pregătire (2 la sută), venitul din investiții, economii sau chirii de la proprietăți (2 la sută), concediu de maternitate (1 la sută), pensia CAP (1 la sută), activități neagricole pe cont propriu autorizate (1 la sută), asistență socială (1 la sută), donații (0,3 la sută), dobânzile obținute din împrumuturi (camătă) (0,1 la sută), alte surse (9 la sută).

Grafic 6.7.1: Care au fost sursele de venit personale în 2006?

La nivelul gospodăriei, situația se modifică, după cum este ilustrat și în graficul următor.

Grafic 6.7.2: Care au fost sursele de venit din 2006 ale gospodăriei?

După cum se remarcă, pe lângă salarii (76 la sută) și pensii pentru vechime în muncă (24 la sută), apar într-o pondere ridicată alocațiile pentru copii (21 la sută).

Principalele categorii de **cheltuieli** lunare sunt reprezentate de cheltuielile alimentare și de cele pentru întreținere (plata diverselor facturi).

Principalele cheltuieli extraordinare sunt cele pentru îmbrăcăminte și încălțăminte și plata taxelor.

Anexa nr. 1

Lista depozitelor negarantate

1. Depozite plasate de către persoanele aflate în relații speciale cu instituția de credit, respectiv: administratorii, inclusiv conducătorii, directorii, cenzorii, auditorii independenți, acționarii semnificativi, deponenții cu statut similar în cadrul altor societăți din același grup, familiile persoanelor fizice de mai sus - soții, precum și rudele și afinii de gradul întâi, persoanele terțe care acționează în numele deponenților menționați, precum și societățile din același grup.
2. Depozite ale persoanelor fizice și juridice, inclusiv entități fără personalitate juridică care au obținut, pe bază individuală, rate de dobândă și concesiile financiare care au contribuit la agravarea situației financiare a instituției de credit.
3. Depozite ale instituțiilor de credit, inclusiv cele provenind din fondurile proprii ale acestora, cu excepția depozitelor instituțiilor de credit în faliment.
4. Depozite ale instituțiilor financiare.
5. Depozite ale societăților de asigurare-reasigurare, inclusiv intermediarii în asigurări.
6. Depozite ale organismelor de plasament colectiv, precum fonduri mutuale, societăți de investiții.
7. Depozite ale fondurilor de pensii.
8. Depozite ale autorităților publice centrale și locale.
9. Depozite ale regiilor autonome, companiilor naționale, societăților naționale, societăților comerciale, altele decât microîntreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii.
10. Depozite nenominative.
11. Datorii de natură obligatară, precum și obligații care izvorăsc din acceptate proprii și bilete la ordin emise de instituția de credit.
12. Depozite rezultate din tranzacții pentru care au fost pronunțate hotărâri judecătorești definitive de condamnare pentru infracțiunea de spălare de bani.

**Lista instituțiilor de credit participante la
schema de garantare a depozitelor
la 30 iunie 2006**

Nr.crt.	Denumirea băncii
I. Bănci - persoane juridice române	
1.	Banca Comercială Română S.A.
2.	RAIFFEISEN BANK S.A.
3.	BRD - Groupe Société Générale S.A.
4.	Banca pentru Mică Industrie și Liberă Inițiativă - MINDBANK S.A.
5.	Banca Comercială "Ion Țiriac" S.A.
6.	Bancpost S.A.
7.	Banca de Export-Import a României EXIMBANK S.A.
8.	Banca Românească S.A. Membră a Grupului National Bank of Greece
9.	FINANSBANK (ROMÂNIA) S.A.
10.	Banca Transilvania S.A.
11.	ROMEXTERRA Bank S.A.
12.	ALPHA BANK ROMANIA S.A.
13.	PIRAEUS BANK ROMANIA S.A.
14.	ABN AMRO Bank (România) S.A.
15.	OTP BANK ROMANIA S.A.
16.	Citibank România S.A.
17.	BANCA COMERCIALĂ SANPAOLO IMI BANK ROMANIA S.A.
18.	Emporiki Bank - România S.A.
19.	LIBRA BANK S.A.
20.	NOVA BANK SA
21.	HVB Bank România S.A.
22.	Banca C.R. Firenze România S.A.
23.	UniCredit România S.A.
24.	ROMANIAN INTERNATIONAL BANK S.A.
25.	EGNATIA BANK (ROMÂNIA) S.A.
26.	Banca Comercială CARPATICĂ S.A.
27.	BANK LEUMI ROMÂNIA S.A.
28.	VOLKSBANK ROMÂNIA S.A.
29.	ProCredit Bank S.A.
30.	Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A.
31.	PORSCHE BANK ROMANIA S.A.
32.	Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. S.A. – depozitele persoanelor juridice
33.	HVB BANCA PENTRU LOCUINȚE S.A.

II. Sucursale ale băncilor străine

1. Anglo-Romanian Bank Limited Anglia, Londra - Sucursala București
2. Blom Bank Egypt S.A.E. Egypt Sucursala România
3. ING Bank N.V., Amsterdam - Sucursala București
4. Banca Italo-Romena SpA, Italia Treviso - Sucursala București
5. GarantiBank International N.V. - Sucursala România
6. Banca di Roma SpA Italia - Sucursala București

III. Cooperative de credit - Case centrale

1. CREDITCOOP SA - Casa Centrală
-

Evoluția trimestrială a numărului titularilor de depozite garantate și a depozitelor persoanelor fizice și persoanelor juridice în perioada 30 iunie 2005 – 30 iunie 2006

0	30-iun-05	30-sep-05	31-dec-05	31-mar-06	30-iun-06	Variație trimestrială (%)						
	1	2	3	4	5	$6=\frac{(2-1)}{1} \times 100$	$7=\frac{(3-2)}{2} \times 100$	$8=\frac{(4-3)}{3} \times 100$	$9=\frac{(5-4)}{4} \times 100$	$10=\frac{(5-1)}{1} \times 100$	$11=\frac{(3-1)}{1} \times 100$	$12=\frac{(5-3)}{3} \times 100$
Număr titulari de depozite garantate-total	10.932.839	11.356.186	12.030.837	11.968.582	12.950.045	+3,87	+5,94	-0,52	+8,20	+18,45	+10,04	+7,64
- persoane fizice	10.309.197	10.662.517	11.177.311	11.154.584	12.098.410	+3,43	+4,83	-0,20	+8,46	+17,36	+8,42	+8,24
- persoane juridice	623.642	693.669	853.526	813.998	851.635	+11,23	+23,05	-4,63	+4,62	+36,56	+36,86	-0,22
Total depozite (mii RON)	69.565.817	74.946.080	85.990.413	90.522.736	98.562.163	+7,73	+14,74	+5,27	+8,88	+41,68	+23,61	+14,62
- lei	36.022.228	42.020.129	48.312.520	51.900.338	57.301.914	+16,65	+14,97	+7,43	+10,41	+59,07	+34,12	+18,61
- valută	33.543.589	32.925.951	37.677.893	38.622.398	41.260.249	-1,84	+14,43	+2,51	+6,83	+23,00	+12,33	+9,51
Total depozite garantate (mii RON)	34.837.309	40.971.477	44.326.081	46.706.844	50.804.929	+17,61	+8,19	+5,37	+8,77	+45,83	+27,24	+14,62
- lei	21.004.164	25.432.965	27.466.597	28.348.143	31.170.040	+21,09	+8,00	+3,21	+9,95	+48,40	+30,77	+13,48
- valută	13.833.145	15.538.512	16.859.484	18.358.701	19.634.889	+12,33	+8,50	+8,89	+6,95	+41,94	+21,88	+16,46
Total depozite garantate ale persoanelor fizice (mii RON)	26.921.097	28.042.142	30.550.871	31.475.278	33.942.356	+4,16	+8,95	+3,03	+7,84	+26,08	+13,48	+11,10
- lei	15.123.101	16.168.653	17.051.952	17.838.880	19.302.379	+6,91	+5,46	+4,61	+8,20	+27,64	+12,75	+13,20
- valută	11.797.996	11.873.489	13.498.919	13.636.398	14.639.977	+0,64	+13,69	+1,02	+7,36	+24,09	+14,42	+8,45
Total depozite garantate ale persoanelor juridice (mii RON)	7.916.212	12.929.335	13.775.210	15.231.566	16.862.573	+63,33	+6,54	+10,57	+10,71	+113,01	+74,01	+22,41
- lei	5.881.063	9.264.312	10.414.645	10.509.263	11.867.661	+57,53	+12,42	+0,91	+12,93	+101,79	+77,09	+13,95
- valută	2.035.149	3.665.023	3.360.565	4.722.303	4.994.912	+80,09	-8,31	+40,52	+5,77	+145,43	+65,13	+48,63
Total depozite negarantate (mii RON)	34.728.508	33.974.603	41.664.332	43.815.892	47.757.234	-2,17	+22,63	+5,16	+9,00	+37,52	+19,97	+14,62
- lei	15.018.064	16.587.164	20.845.923	23.552.195	26.131.874	+10,45	+25,68	+12,98	+10,95	+74,00	+38,81	+25,36
- valută	19.710.444	17.387.439	20.818.409	20.263.697	21.625.360	-11,79	+19,73	-2,66	+6,72	+9,72	+5,62	+3,88

Anexa nr. 4

**Situația centralizată a depozitelor garantate și negarantate
și a numărului de titulari la instituțiile de credit la 30 iunie 2006**

Nr. crt	Indicatori	Depozite				Total
		În cadrul plafonului de garantare	%	Peste plafonul de garantare	%	
0	1	2	3=(2/6) ×100	4	5=(4/6) ×100	6=2+4
1.	Număr titulari de depozite garantate – total	12.825.672	99,04	124.373	0,96	12.950.045
	- persoane fizice	12.010.440	99,27	87.970	0,73	12.098.410
	<i>% din total titulari depozite garantate</i>	93,64		70,73		93,42
	- persoane juridice	815.232	95,73	36.403	4,27	851.635
	<i>% din total titulari depozite garantate</i>	6,36		29,27		6,58
2.	Suma depozitelor garantate constituite de persoane fizice - total (mii lei)	18.913.212	55,72	15.029.144	44,28	33.942.356
	<i>% din total depozite garantate</i>	85,15		52,56		66,81
	- în lei	12.733.289	65,97	6.569.090	34,03	19.302.379
	<i>% din total depozite persoane fizice</i>	67,32		43,71		56,87
	- în valută (în echivalent lei)	6.179.923	42,21	8.460.054	57,79	14.639.977
<i>% din total depozite persoane fizice</i>	32,68		56,29		43,13	
3.	Suma depozitelor garantate constituite de persoane juridice - total (mii lei)	3.298.242	19,56	13.564.331	80,44	16.862.573
	<i>% din total depozite garantate</i>	14,85		47,44		33,19
	- în lei	2.866.241	24,15	9.001.420	75,85	11.867.661
	<i>% din total depozite persoane juridice</i>	86,90		66,36		70,38
	- în valută (în echivalent lei)	432.001	8,65	4.562.911	91,35	4.994.912
<i>% din total depozite persoane juridice</i>	13,10		33,64		29,62	
4.	Total depozite garantate (mii lei) (rd. 2+rd. 3)	22.211.454	43,72	28.593.475	56,28	50.804.929
	<i>% din total depozite</i>					51,55
	- în lei	15.599.530	50,05	15.570.510	49,95	31.170.040
	<i>% din total depozite garantate</i>	70,23		54,45		61,35
	- în valută (în echivalent lei)	6.611.924	33,67	13.022.965	66,33	19.634.889
<i>% din total depozite garantate</i>	29,77		45,55		38,65	
5.	Total depozite negarantate (mii lei)	X	X	X	X	47.757.234
	<i>% din total depozite</i>	X		X		48,45
	- în lei	X	X	X	X	26.131.874
	<i>% din total depozite negarantate</i>	X		X		54,72
	- în valută (în echivalent lei)	X	X	X	X	21.625.360
<i>% din total depozite negarantate</i>	X		X		45,28	
6.	Total depozite (mii lei) (rd. 4+rd. 5)	X	X	X	X	98.562.163
	- în lei	X	X	X	X	57.301.914
	<i>% din total depozite</i>	X		X		58,14
	- în valută (în echivalent lei)	X	X	X	X	41.260.249
<i>% din total depozite</i>	X		X		41,86	